Элим деб, юртим деб, ёниб яшаш керак

Туркистон

1925 йилдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИ «КАМОЛОТ» ЖАМҒАРМАСИ ГАЗЕТАСИ

1997 йил 28 июнь Шанба. № 50 (14442)

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ФАРМОНИ

Ҳуқуқий тарбияни яхшилаш, аҳолининг ҳуқуқий маданияти даражасини юксалтириш, ҳуқуқшунос кадрларни тайёрлаш тизимини такомиллаштириш, жамоатчилик фикрини ўрганиш ишини яхшилаш ҳақида

Ҳуқуқий демократик давлат қурилиши, қонунчиликни мустаҳкамлаш ва ижтимоий адолат қарор топишини таъминлаш, маънавий ва маданий ривожланишнинг устувор йўналишларини белгилаш, амалга оширилаётган ислоҳотларни янги мазмун билан бойитиш, аҳолининг ҳуқуқий билими ва онгини юксалтириш, жамиятнинг сиёсий фаоллигини ошириш, ҳуқуқшунос кадрларни тайёрлаш тизимини такомиллаштириш ва жамоатчилик фикрини ўрганиш борасидаги ишларни яхшилаш мақсадида:

1. Аҳолининг ҳуқуқий маданиятини ошириш ва ҳуқуқий тарбиясини яхшилаш юзасидан олиб борилаётган ишлар давлат сиёсатининг асосий йўналишларидан бири этиб белгилансин.

Республикада ҳуқуқий давлат қурилиши йўлида олиб борилаётган сиёсий, иқтисодий, ижтимоий ислоҳотлар ва бу борада қабул қилинган қонунлар моҳиятини аҳоли чуқур англаб етишига ҳар томонлама кўмаклашиш — давлат бошқарув, ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари, ўқув юртлари ҳамда ҳуқуқшунос олимларнинг энг долзарб вазифалари эканлиги кўрсатилсин.

2. Ўзбекистон Республикаси «Маънавият ва маърифат» жамоатчилик маркази, «Маҳалла» хайрия жамғармаси, Хотин-қизлар қўмитаси, «Камолот» жамғармаси ҳамда Ўзбекистон Республикасидаги инсон ҳуқуқлари бўйича ва бошқа бир қатор манфаатдор ташкилотларнинг «Ижтимоий фикр» жамоатчилик фикрини ўрганиш марказини тузиш тўғрисидаги таклифлари маъқуллансин.

2.1. Жамоатчилик фикрини ўрганиш маркази давлатга қарашли бўлмаган (нодавлат) мустақил илмий-тадқиқот муассасаси эканлиги маълумот учун қабул қилинсин.

Марказнинг низомида қуйидаги асосий вазифалари белгиланганлиги эътиборга олинсин:

— инсон ҳуқуқлари ва эркинликларига риоя қилиниши, сиёсий-ҳуқуқий, ижтимоий-иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш муаммолари, шунингдек ижтимоий муносабатлар ривожининг бошқа долзарб масалалари бўйича жамоатчилик фикрини ўрганиш;

— мамлакат ижтимоий, иқтисодий ҳаёти, давлат сиёсати ва ҳукумат фаолияти тўғрисидаги жамоатчилик фикрини умумлаштириш ва таҳлил этиш;

— ислоҳотларнинг долзарб муаммолари, аҳолининг давлат ҳокимияти ва бошқаруви олий идораларининг қарорларини тушунишлари юзасидан жамоатчилик фикрининг устувор йўналишларини аниқлаш;

— кишилар дунёқарашининг шаклланишидаги асосий йўналишлар, сиёсий, ижтимоий-иқтисодий, ахлоқий, ҳуқуқий онгнинг ҳолати ва мазмунини аниқлаш;

— аҳолининг сиёсий, ҳуқуқий маданияти савиясини ўрганиш ва уларни ривожлантиришнинг асосий йўналишларини аниқлаш;

— жамоатчилик фикрини ўрганишнинг услубий асосларини такомиллаштириш соҳасида фундаментал ва амалий тадқиқотларни ташкил қилиш;

— ижтимоий тадқиқотлар ўтказишнинг илмий-услубий талабларига мувофиқ жамоатчилик фикрини ўрганиш бўйича сўровлар ўтказиш.

2.2. Жамоатчилик фикрини ўрганиш марказига «Ўзбекистонда жамоатчилик фикри» махсус даврий журналини ўзбек, рус ва инглиз тилларида нашр қилишга рухсат берилсин.

2.3. Ташқи ишлар вазирлиги, бошқа вазирликлар ва идоралар «Ижтимоий фикр» жамоатчилик фикрини ўрганиш марказига хориждаги шу йўналишда иш юритувчи ташкилотлар билан халқаро алоқаларни амалга ошириш, унинг сўровларига мувофиқ тегишли ахборотларни тақдим қилиш борасида ёрдам кўрсатсинлар.

2.4. «Ижтимоий фикр» жамоатчилик фикрини ўрганиш маркази Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси сессиялари ҳужжатлари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармонлари ва фармойишлари, Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари ва фармойишлари, вазирликлар ва идораларнинг меъёрий ҳужжатлари ва статистик тўпламлари мажбурий равишда юборилувчи ташкилотлар рўйхатига киритилсин.

3. Тошкент Давлат юридик институти ҳузурида ҳуқуқий маърифат тарғиботи маркази ва Қорақалпоғистон Республикаси Адлия вазирлиги, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари адлия бошқармалари ҳузурида унинг минтақавий бўлимлари тузилсин.

Туман (шаҳар) ҳокимликлари қошида жамоатчилик асосида ҳуқуқий маърифат тарғиботи марказининг бўлимлари ташкил қилинсин.

3.1. Ҳуқуқий маърифат тарғиботи марказининг асосий вазифалари ва фаолият йўналишлари қуйидагича белгилансин:

— мамлакатда ҳуқуқий таълимни ташкил қилишга ёрдамлашиш, аҳоли ўртасида ҳуқуқий билимларни тарғиб қилиш, ҳуқуқий соҳадаги таълим ишларини услубий жиҳатдан таъминлаш;

— аҳоли турли ижтимоий гуруҳларининг ҳуқуқий маданиятини ошириш, ҳуқуқий тарбия ва таълимнинг замонавий турларини татбиқ этиш борасида тавсиялар ишлаб чиқиш;

— аҳолининг ҳуқуқий билимини ошириш мақсадида янги қонунчилик ва меъёрий ҳуқуқий ҳужжатларни даврий умумлаштирилишини амалга ошириш ҳамда уларни марказнинг минтақавий бўлимларига етказиш;

— ҳуқуқий таълимнинг ҳолатини умумлаштириш ва таҳлил қилиб бориш, уларни яхшилаш юзасидан таклифларни ишлаб чиқиш;

— жойларда ҳуқуқий тарғибот ишларини мувофиқлаштириш.

3.2. Вазирликлар ва идоралар ўзларининг таълим борасидаги ишларини ҳуқуқий маърифат тарғиботи маркази билан мувофиқлаштирсинлар, унинг сўровларига кўра лекциялар ўқиш, илмий-тадқиқот ишларини олиб бориш учун тегишли мутахассисларни ажратиб, ҳар томонлама кўмак берсинлар.

4. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги қошида юристлар малакасини ошириш маркази тузилсин, мазкур марказда адлия, суд, прокуратура, адвокатура, давлат бошқаруви идоралари, мулкчилик туридан қатъи назар, корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар ходимларининг ўқитилиши кўзда тутилсин.

4.1. Қуйидагилар юристлар малакасини ошириш марказининг асосий вазифалари қилиб белгилансин:

а) ҳуқуқшунос кадрларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш;

б) ҳуқуқ соҳасида илмий тадқиқотларни амалга ошириш, ҳуқуқшунослар орасида кадрлар сиёсатини такомиллаштириш борасида тавсияларни ишлаб чиқиш ва тақдим қилиш;

в) ҳуқуқшунос кадрларни тайёрлаш ва малакасини ошириш масалалари юзасидан халқаро ташкилотлар билан алоқаларни амалга ошириш.

4.2. Юристлар малакасини ошириш маркази фаолиятини молиявий таъминлаш республика бюджетининг давлат ҳокимияти ва бошқарувига ажратилаётган маблағлари ҳисобига амалга оширилсин.

4.3. Марказга ўқув ва тадқиқот ишларини амалга ошириш учун республика ва чет эл илмий марказларининг кўзга кўринган олимларини, тажрибали амалиётчиларни ўриндошлик ёки алоҳида шартномалар тузиш йўли билан жалб этиш ҳуқуқи берилсин.

4.4. Юристлар малакасини ошириш маркази Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ҳужжатлари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармонлари ва фармойишлари, Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари ва фармойишлари, вазирликлар ва идораларнинг меъёрий ҳужжатлари ва статистик тўпламлари мажбурий равишда юборилувчи ташкилотлар рўйхатига киритилсин.

5. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси 10 кун муддат ичида Адлия вазирлиги тизимида фуқароларнинг адлия ва суд идоралари ходимларининг ноқонуний ҳаракатлари устидан шикоят ва аризаларини кўриб чиқадиган алоҳида бошқарма тузиш тўғрисида қарор қабул қилсин.

6. Адлия вазирлиги давлат матбуот қўмитаси билан биргаликда бир ой муддатда манфаатдор вазирликлар ва идораларнинг республика аҳолиси учун илмий-оммабоп ҳуқуқий адабиётларни нашр қилишини кенгайтириш борасида фаолияти дастурини ишлаб чиқсин (мавзули дастурлар ҳам шу жумладан).

6.1. Аҳолига сотиладиган ҳуқуқий илмий-оммабоп адабиётлар ва кўргазмали қўлланмалар қийматининг 50 фоизи давлат бюджети ҳисобидан қопланиши белгилансин.

6.2. Ҳуқуқий маърифат тарғиботи маркази ҳузурида илмий-оммабоп ҳуқуқий адабиётларни чиқариш бўйича идоралараро республика мувофиқлаштирувчи-услубий кенгаши тузилсин.

6.3. Мазкур кенгашга нашр қилишга тавсия қилинган ҳуқуқий адабиётларни илмий-оммабоп адабиётлар мақомига киритиш ҳуқуқи берилсин.

7. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси бир ой муддатда ушбу Фармоннинг бажарилиши юзасидан тегишли қарорлар қабул қилсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1997 йил 25 июнь.

Матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимларига

Қадрли дўстлар!
Ҳурматли журналистлар!

Сизларни матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимлари куни муносабати билан чин юракдан муборакбод этаман!

Журналист деганда халқимиз кўз ўнгида элу юрт қувонч ва ташвишларига шерик, доимо янгиликлар изидан юрувчи беҳаловат инсон намоён бўлади. Шу боис одамлар матбуотга, радио ва телевидениега катта умид билан қарайдилар, кўнгилларини очадилар, уларни ҳаётда энг зарур, энг содиқ дўст-ҳамроҳ сифатида қадрлайдилар. Дарҳақиқат, ҳаётимизнинг барча жабҳаларида ислоҳотларни изчил амалга ошириш, айниқса жамиятни демократлаштиришда матбуотнинг ўрни беқиёс. Келажаги буюк давлат барпо этишга қаратилган эзгу мақсадларни рўёбга чиқариш, истиқлол руҳига мос янгича тафаккур тарзини шакллантириш, умуминсоний қадриятларни қарор топтириш, халқимиз маънавиятини бойитиш соҳасидаги хайрли ишларда сиз, қалам аҳлининг муносиб хизматингиз бор.

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, Ўзбекистон тарихида илгари ҳеч қачон оммавий ахборот воситалари ходимлари зиммасига ҳозиргидек шарафли ва масъулиятли вазифа юкланмаган. Ҳеч бир замонда оммавий ахборот воситаларига ҳозиргидек эътибор ва рағбат кўрсатилмаган. Негаки, матбуот ҳеч бир замонда мустақиллик давридагидек чинакам миллийлик касб этмаган. Илгари у мустабид тузумнинг халқимиз табиатига ёт ҳукмрон ғоясини тарғиб қилишга маҳкум эди. Бугун ўзбек матбуоти, энг аввало, мустақил мамлакатимиз ва инсон манфаатларининг ҳимоячиси, давлат ва жамият ўртасида холис воситачи сифатида фаолият юритмоқда. Бу жараён ҳар бир журналистдан янада жасур ва фидойи, фаол ва ҳозиржавоб бўлишни, воқеалар қозонида қайнашни, ижодий маҳоратини узлуксиз ошириб боришни тақозо этади.

Ишончим комилки, заҳматкаш журналистларимиз яратилаётган ижтимоий-сиёсий, маънавий-ҳуқуқий шарт-шароитлардан самарали фойдаланадилар, демократик ўзгаришларга турлича қарашларни эркин ва ҳаққоний ифодалаш орқали ўзбек журналистикаси нуфузини жаҳон андозалари даражасига кўтарадилар.

Сизларни, жумладан, барча матбаачиларни, босмахона ишчи-хизматчиларини касб байрамингиз - миллий матбуот куни билан яна бир бор қутлар эканман, ҳар бирингизга озод ва обод мамлакатимиз равнақи йўлидаги фаолиятингизда муваффақият, куч-ғайрат, соғлик-саломатлик тилайман!

Ислом Каримов,
Ўзбекистон Республикаси
Президенти

Матбуотчилар байрами

Мамлакатимизда ижтимоий ҳаётнинг барча соҳаларида ислоҳотларни амалга ошириш, истиқлол мафкурасини, миллий ва умуминсоний қадриятларни мустаҳкамлашда матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимларининг ўрни беқиёс ортмоқда. Уларнинг меҳнатини қадрлаш, эъзозлаш борасида ибратли ишлар амалга оширилмоқда. Ўзбекистон матбуотни демократлаштириш ва қўллаб-қувватлаш ижтимоий-сиёсий фондининг ташкил этилиши, журналистик фаолиятни ҳимоя қилиш ва ахборот олиш ҳуқуқини кафолатлашга қаратилган қонунларнинг қабул этилганлиги бунинг ёрқин мисолидир. Пойтахтимиздаги «Тошкент-лэнд» истироҳат боғида Матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимлари кунини нишонлашга бағишлаб ўтказилган йиғилишда шу ҳақда сўз борди.

Давлатимиз раҳбари Ислом Каримовнинг Матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимларига йўллаган табригини Республика Президенти девони ахборот маркази раҳбари С.Ҳакимов ўқиб берди. Йиғилишда сўзга чиққан Давлат матбуот қўмитаси раиси Р.Шоғуломов ва бошқалар ҳамкасбларини байрам билан қутлаб, уларнинг Ватанимиз равнақи йўлидаги ижодий фаолиятига муваффақият тилади. Қалам аҳлига кўрсатилаётган эътибор ва ғамхўрлик учун миннатдорлик билдирилди.

Байрам қатнашчилари Ўзбекистон матбуотни демократлаштириш ва қўллаб-қувватлаш ижтимоий-сиёсий фонди ўтказган «Йилнинг энг яхши журналисти» танлови ғолибларини муборакбод этдилар.

Маросимда Президентнинг Давлат маслаҳатчиси Ў.Раҳматов қатнашди.

/ЎзА/

Тошкент-ленд боғида сайл

«Йилнинг энг яхши журналисти»

Матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимлари куни байрами арафасида Ўзбекистон оммавий ахборот воситаларини демократлаштириш ва қўллаб-қувватлаш ижтимоий-сиёсий Фонди «Йилнинг энг яхши журналисти» танловига тақдим этилган 1996 йилги ижодий ишларни кўриб чиқиб, ғолибларни аниқлади.

Амирқул Каримов - Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги, Ҳаким Сатторов - «Халқ сўзи», Раҳмон Қўчқоров - Ўзбекистон телевидениеси, Абдунаби Ҳайдаров - «Ўзбекистон адабиёти ва санъати» Республика газета ва журналларида эълон қилинган мақолалари ҳамда телевидение орқали намойиш этилган кўрсатувлари учун 1996 <u>йилнинг энг яхши журналистлари</u> деб топилди. Улар танловнинг <u>биринчи мукофоти</u> соҳиблари бўлди. 1996 йилда самарали ижод қилган қуйидаги журналистлар «Йилнинг энг яхши журналисти» танлови совриндорлари деб топилди.

<u>Иккинчи мукофот:</u>

Муаттар Асқарова - Ўзбекистон телевидениеси, Ғофур Жамолов - Ўзбекистон радиоси, Абдуқаҳҳор Иброҳимов - Маърифат ва маънавият жамоатчилик маркази, Носир Рихсиев - «Тошкент ҳақиқати», Қодиржон Собиров - «Адолат», Ғулом Ғофуров - ТошДУ Журналистика факультети, Наталья Шулепина - «Правда Востока», Қурбон Эшматов - «Ўзбекистон овози»,

<u>Учинчи мукофот:</u>

Шермат Алломов - «Қишлоқ ҳаёти», Анна Иванова - Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги, Мурод Калонхонов - «Муштум» журнали, Мирмуҳсин Мирзокиров - Тўрақўрғон тумани «Машъал» газетаси, Бўронбек Қудияров - «Нурлы жол» газетаси, Абдумутал Норбоев - «Иқтисод ва ҳисобот» журнали, Сафар Оллоёров - Ўзбекистон радиоси, Тўхтамиш Тўхтаев - «Овози тожик» газетаси, Аллабой Утеулиев - «Ёркин Қорақалпоғистон» газетаси, Норинисо Қосимова - Сирдарё вилояти «Адолат кўзгуси» газетаси, Файзи Ҳайдаров - Ургут тумани «Зарафшон» газетаси, Муҳаббат Ҳамидова - «Гулхан» журнали.

/ЎзА/.

Эътироф

ИШОНЧЛИ КАФОЛОТ

Рединг университети қошидаги илмий - тадқиқот марказини МДҲнинг барча нуқталарида ўз ваколатхоналари мавжуд. Стратегик ва халқаро минтақалараро тадқиқот институтининг илмий ходими Валижон Ҳошимов марказнинг мамлакатимиздаги вакили ҳисобланади. У марказ координатори, иқтисодчи олима Елена Калюжной билан Президентимизнинг "Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт кафолатлари" китоби хусусида суҳбатлашди. Е. Калюжной жумладан шундай деди:

-- Марказий Осиё иқтисодиётининг қайта шаклланиш масалалари билан шуғулланувчи иқтисодчи сифатида, Президент И.Каримовнинг янги китобини ўқиб, Ўзбекистондаги иқтисодий ислоҳотларнинг ривожланиш концепциясини ўрганиш менда катта қизиқиш уйғотди. Ҳозирги пайтда Ўзбекистон ўзининг ривожланиш ислоҳотлари асосида манфаатли йўлини танлаб олди. Бу йўл иқтисодиёт қоидалари соҳаларининг босқичма-босқич ривожланиб боришига асосланади. Ҳар қандай муаллақ, емирилиш ҳолатларидан холи. Ўз ҳолатича иқтисодиёт илдизларидаги ўзгаришлар халқ дардини, турмуш тарзини ифодалайди, бу муносабат халқ ҳаёти тарзини ҳимоялашга қаратилган. Мен аҳолини руҳан қўллаб-қувватлашни бугунги куннинг долзарб вазифаси деган бўлардим. Бу Ўзбекистондаги стратегик ислоҳотларнинг асосини ташкил қилади.

Президент И. Каримовнинг "Янги уйни қурмай туриб, эскисини бузиб бўлмайди"- деган сўзлари мени ҳайратга солди. Баъзи янги мустақил давлатлар бу ҳақиқатни унутиб қўйишганга ўхшайди.

Қолган мустақил давлатларнинг яна бир хатоси : 90 йилларнинг бошидаёқ собиқ иттифоқ бозор тизими иқтисодиётидан кўчирма қилмасдан, ўз миллий иқтисодиётини яратиши лозимлигини тушуниб етмаганидадир. Ҳозирги пайтда Ўзбекистон мустақиллигига эришиш учун фойдали йўналиш тизимини қайта ташкил этиш масалаларини ҳал қилмоқда. Мамлакатда энергетика, истеъмол моллари ишлаб чиқариш соҳаларида ҳам мустақилликка эришилмоқда. Иқтисодиётнинг кенг қатламли инфраструктураси қайта шаклланмоқда. Бунга Асакадаги автомобиль заводи, Бухоро нефтни қайта ишлаш заводлари мисол бўла олади.

Ўзбекистондаги мени ташвишга солган муаммо, яъни ишлаб чиқаришдаги ўрта бизнеснинг ривожлантирилишидир. Ўзбекистон Республикаси Президенти ўз китобида, ушбу масаланинг ечимини топишга алоҳида эътибор қаратади. Кичик ва ўрта бизнеснинг ривожи ҳар қандай мамлакатдаги иқтисодий соғломликнинг шартлилигини ташкил қилади. Мен ўйлайманки, республика ҳукумати ва иқтисодчилари олдида ушбу йўналишда ҳал қилинадиган масалалар аниқ.

Ўзбекистоннинг ўтиш даврида ҳал қилиниши лозим бўлган масалалари етарли. Бозор муносабатларини ўзлаштиришда ўзбек халқига муваффақият тилайман, албатта келажакда тараққиёт сизлар билан. Бунга ишончли кафолат бор.

Нукусда "Камолот" жамғармаси Қорақалпоғистон Республикаси бўлими ҳузурида очилган чет эл сармояларини жалб қилиш марказининг тақдимоти бўлиб ўтди. Унда жамғарманинг шаҳар ва туман бўлимлари раислари, ёш тадбиркорлар қатнашдилар. Тақдимотда Республика ёшларининг "Камолот" жамғармаси бошқарувининг раиси Х.Абдураимов иштирок этди, Марказнинг келажак фаолиятини янада такомиллаштириш учун керакли маслаҳат ва тавсиялар берди. Шунингдек, Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси раиси У.Аширбеков, АҚШнинг "Ай Би эм" компаниясининг Марказий Осиёдаги вакили Расим Четин сўзга чиқиб янги марказ ишига омад тиладилар. Замонавий компьютер билан жиҳозланган марказ Орол бўйининг навқирон тадбиркорлари фаолиятига хорижий сармояларни жалб этиш юзасидан дастлабки ишларни бошлаб юборди.

Матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимлари байрами муносабати билан Ўзбекистон ёшлари "Камолот" жамғармаси бошқаруви раиси Ҳ.Абдураимов ёшлар нашрлари, радио ва телевидение таҳририятлари ижодкорларини қабул қилди.

Бошқарув раиси ёшларни миллий қадриятлар руҳида тарбиялаш, мустақиллигимизни мустаҳкамлаш, таълимни ислоҳ қилишда ижодкорлар олдида турган вазифалар ҳақида гапириб берди.

Байрам муносабати билан бир гуруҳ ижодкор ёшларга қимматбаҳо эсдалик совғалари топширилди.

Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлигининг марказий нашри, ёш аскар ва зобитларимизнинг севимли газетаси — "Ватанпарвар" беш ёшга тўлди.

"Туркистон" газетаси жамоаси "Ватанпарвар" газетаси ижодкорлари, барча ходимларини ва муштарийларини қутлуғ кун муносабати билан чин қалбдан муборакбод этади.

Газета ёшларимизнинг ҳақиқий ватанпарварлар, мустақиллик ғояларига садоқатли, мард, фидойи инсонлар сифатида чиниқишига ўзининг оташин сўзи билан хизмат қилажагига ишонамиз.

"Ватанпарвар" газетасининг ҳар бир сўзи Ватанимиз сарҳадларида собит турган, она заминимиз ва мусаффо осмонимизни кўз қорачиғидек асрашга астойдил бел боғлаган мардларнинг дил тўридан бундан буён ҳам жой олишига тилакдошмиз.

Олий мактаб ислоҳоти

Ёшлар камолоти йўлида

Мамлакатимизда ислоҳотларни амалга ошириш тажрибаси шуни кўрсатмоқдаки, халқ хўжалигида банд бўлган мутахассислар малакаси даражаси ва уларнинг бозор шароитларига қанчалик мослашгани бу ислоҳотлар самарадорлигининг асосларидан биридир. Шу сабабли кадрларни танлаш миллий дастурини ишлаб чиқиш жуда долзарб иш ҳисобланади.

Республикамиздаги бутун таълим тизимини давр талабларига мувофиқ қайта йўлга қўйишда олий ўқув юртлари алоҳида ўрин тутади. Чунки бу даргоҳлардан чиққан мутахассислар эртага кенг кўламли ижтимоий-иқтисодий ислоҳотлар дастагини ўз қўлига олади. Ҳозирча умумдавлат дастури қабул қилингани йўқ, шунинг учун ҳар бир ўқув юрти ҳар томонлама баркамол шахсни тарбиялаш муаммосини ҳал этишда ўз йўлини топишга уринмоқда.

Тошкент Давлат техника университетида ҳар қандай муҳандис, мутахассислигидан қатъи назар, касбига доир билимларни мукаммал эгаллабгина қолмай, айни пайтда ҳар томонлама маълумотли, юксак ахлоқли инсон, чинакам ватанпарвар фуқаро бўлиши керак, деган ақида мавжуд. Шу боис университет ректорининг ташаббуси билан 1995 йилда бу ерда янги факультет - гуманитар таълим факультети ташкил этилган эди.

Ўқитувчилар дуч келган асосий қийинчилик - тарих, иқтисодиёт ҳамда жамият тараққиётига , замонавий назарга мос келадиган зарур услубий ва ўқув адабиётларининг йўқлиги эди. Талабаларга таълим бериш билан бир вақтда катта илмий тадқиқот ишлари авж олдириб юборилди. Чунончи, Ўзбекистон тарихи кафедрасида хариталарнинг мутлақо янги тўплами тайёрланди. Тўплам тез орада нашр этилади. Давлатимиз тарихи холисона акс эттирилгани учун ҳам, мазкур хариталар тўплами талабалар учун яхши ўқув қўлланмаси бўлади.

Бу ерда мамлакатимиз илм-фани ва хорижий илмфаннинг сўнгги ютуқларига асосланган ўқув-услубий қўлланма ҳам яратилган бўлиб, ҳозир ундан талабалар ҳам, ўқитувчиларнинг ўзлари ҳам муваффақиятли фойдаланишмоқда. Сиёсатшунослик кафедрасининг мудири, профессор Фазлитдин Шарипов томонидан ўзбек тилида ёзилган сиёсатшуносликка доир учта янги дарсликни Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги маъқуллади ҳамда бошқа олий ўқув юртларида ҳам фойдаланиш учун бу дарсликлар нусхаларини кўпайтиришни тавсия қилди. Бу китоблар жиддий илмий материалга асосланган бўлиб, ўтмишдаги мафкуравий ақидалардан холидир.

Ҳозирча республикадаги бир неча олий ўқув юртидагина Ўзбекистонда демократик жамият қуриш назарияси ва амалиёти кафедраси ишлаб турибди. Шундай кафедралардан бири - Техника университетидадир. Бу кафедра зиммасига мамлакатимиз раҳбарияти сиёсатининг моҳиятини, республикада амалга оширилаётган ўзгаришларнинг мақсадларини талабаларга тушунтириш каби муҳим вазифа юклатилган. Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг асарлари янги курснинг негизини ташкил этган. Талабалар жамиятимиз ҳаётининг турли соҳаларида ислоҳотлар қандай амалга оширилаётганини, уларнинг натижалари ва истиқболларини ўрганадилар ва таҳлил этадилар.

Техника дорилфунунида ёшларни ҳуқуқий жиҳатдан тарбиялашга ҳам катта аҳамият берилмоқда. Ўқитувчилар талабаларга ҳуқуқий таълим асосларини ўргатибгина қолмай, уларни Олий Мажлис фаолияти ҳамда мамлакатимиз парламенти қабул қилаётган қонунлар билан таништирмоқдалар. Факультет талабаларнинг прокуратура, суд, милиция ходимлари билан учрашувларини ташкил этмоқда, ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларининг ходимлари йигит ва қизларга уларнинг ҳуқуқлари ва жамият олдидаги бурчларини тушунтириб бермоқдалар. Ғайриқонуний хатти-ҳаракатлар учун жазо берилиши ҳақида огоҳлантирмоқдалар. Бундай ишларнинг самарадорлигини статистика тасдиқламоқда. Сўнгги вақтда Техника университети талабалари томонидан содир этилаётган ҳуқуқбузарликлар анча камайди.

— Биз мутахасисларимиз олаётган билим даражасини халқаро андозаларга яқинлаштирмоқчимиз, —дейишди университетда. Ҳозирги пайтда жаҳонда жуда кўп миқдорда илмий ва техникавий адабиётлар нашр этилмоқда. Уларда турли соҳалардаги тадқиқотлар тўғрисидаги сўнгги маълумотлар келтирилади. Афсуски, олий ўқув юртларини битирган мутахассисларнинг ҳаммаси ҳам хорижий тилларни яхши билмаслиги оқибатида бу зарур ахборотлардан фойдалана олмайдилар. Техника университетида муаммога асосли равишда ёндашилди.

Масалан, инглиз тили кафедрасида ўқув дастурлари анча мураккаблаштирилди ва айни пайтда тайёргарлиги турлича талабаларга таълим беришнинг махсус усули ишлаб чиқилди. Бу эса ўқув жараёнидаги аввалги «тенглаштириш»дан қутулишга, ҳар бир талабани ўқитишга алоҳида ёндашишга имкон берди. Эндиликда дорилфунун талабалари хорижий тилларни билиши жиҳатидан тилларни ўргатишга ихтисослашган олий ўқув юртларидаги тенгдошларидан қолишмайди. Масалан, Ўзбекистон Республикаси Президентининг истеъдодли ёшларнинг хорижда ўқишини қўллаб-қувватловчи «Умид» жамғармаси ўтказган саралаш якунлари бўйича Техника университетининг иккинчи курс талабаси Андрей Исмоиловнинг инглиз тилига доир билими даражаси жуда юқори баҳоланди. Май ойининг охирида олий ўқув юртлариаро ўтказилган сўнгги республика олимпиадасида эса Техника дорилфунуни талабалари инглиз, француз ва немис тиллари бўйича биринчи ўринни эгалладилар.

Фақат маънавийлик шароитида, юксак маънавий маданият муҳитидагина ҳар томонлама камол топган инсонни тарбиялаш мумкин. Шу сабабли ҳозирги вақтда маънавият ва маърифат таълим жараёнининг муҳим таркибий қисмига айланмоқда. Эндиликда бўлажак техника мутахассислари этика, эстетика, маданиятшунослик, фалсафа каби фанларни ўрганишмоқда. Шуниси диққатга сазоворки, талабалар бу фанларга зўр қизиқиш билан қараб, қўшимча адабиётларни ўрганишмоқда, факультатив машғулотларда бажонидил иштирок этишмоқда. Улар талабалар шаҳарчасида ижтимоий фанлар бўйича ўтказиладиган илмий анжуманларнинг энг фаол иштирокчиларидир.

Факультетда табиатан иқтидорли инсоннинг қобилияти кўпқиррали бўлади, деб ҳисобланади. Шу сабабли бу ерда талабалар ўз истеъдодларини мумкин қадар ривожлантиришлари учун имконият беришга ҳаракат қилинмоқда. Буни аниқ мисоллар ҳам тасдиқлаб ўтди. Масалан, Улуғбек номидаги истеъдодли ёшларни қўллаб-қувватлаш республика жамғармаси мамлакатимиз мустақиллигининг беш йиллигига бағишлаб ўтказган «Ўзбекистон - Ватаним маним» танловида тасвирий санъат бўйича Техника университетининг муҳандис-иқтисодчилар факультети талабаси Марат Мирзаев лауреат бўлди. Унинг курсдоши Азиз Азизқориев шу жамғарма томонидан ўтказилган «Ватаним - ифтихорим, шон-шарафим!» танловининг «дизайн» йўналиши бўйича лауреати бўлди.

- Барча ишларимизнинг моҳияти, - дейди гуманитар таълим факультетининг декани Маргарита Аҳмедбекова, - университетдан бутунлай янгича тайёргарлик кўрган муҳандисларни етиштириб чиқаришдан иборат. Улар ижодий фикрлай олиши, бирор вазифанинг ечимини излаш жараёнида олган барча билимларини жамлай билиши лозим. Шу сабабли барча кўринишдаги ижодиётни биринчи ўринга қўймоқдамиз. Фақат ҳар томонлама таълим /маънавий тарбия бу таълимнинг тўла ва қонуний қисми ҳисобланади/ ҳақиқий инсонни, Ватанининг гуллаб-яшнашига ўз иш жойида ҳисса қўша оладиган фуқаросини камолга етказа олади.

Анна Иванова,
ЎзА мухбири.

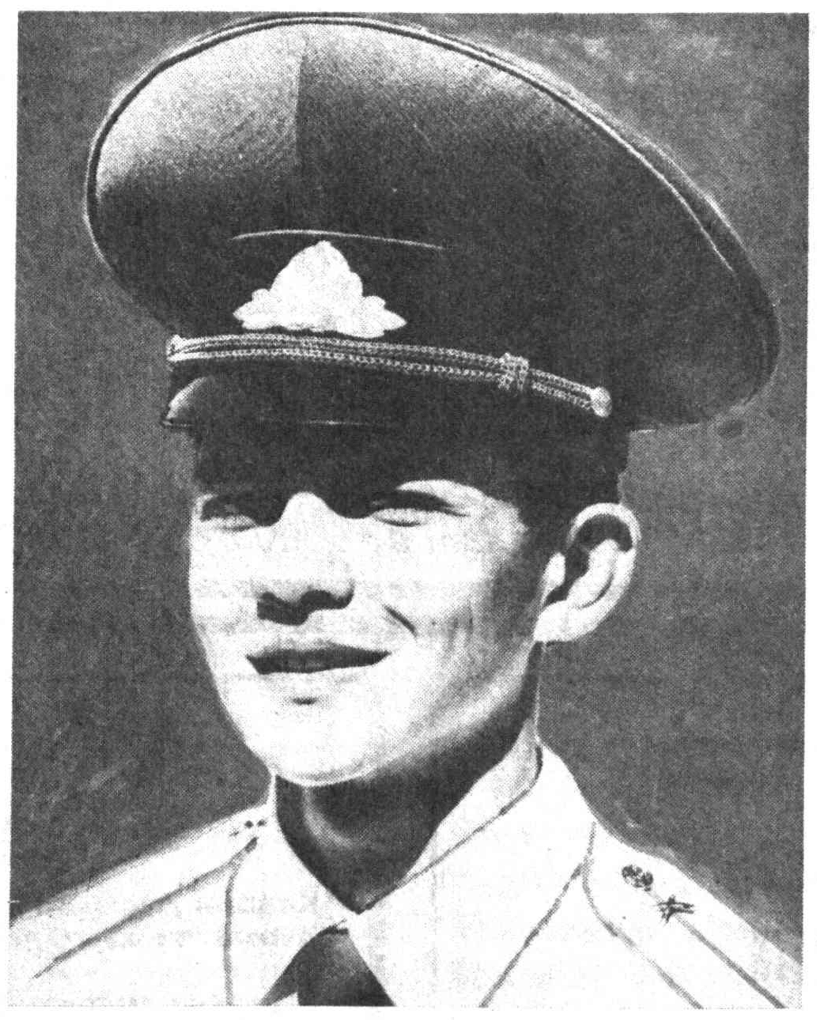

БИЛИБ ҚЎЙКИ, СЕНИ ВАТАН КУТАДИ

Тошкентдаги Олий умумҳарбий қўмондонлик билим юрти Республикамизнинг энг нуфузли билим даргоҳларидан бири ҳисобланади. Сабаби, мазкур ўқув маскани битирувчилари ўзларининг пухта ҳарбий тайёргарликлари, замонавий техника илмини астойдил эгаллаб олганликларида, десак янглишмаган бўламиз.

Бу йил ҳарбий билим юрти 135-марта битирувчи-талабаларни етиштириб беряпти. Ўқув юртидаги сўнгги дақиқалар киши онгида бир умр муҳрланиб қолса ажаб эмас.

Ўн етти нафар битирувчиларга аъло баҳоларга тамомлаганлик ҳақида диплом топширилди. Ёш зобитлар тантанали равишда ҳарбий қасамёд қабул қилишди.

Ватан ҳимоячиларини Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазири, генерал-полковник Рустам Аҳмедов қизғин табриклади.

СУРАТЛАРДА: Тошкент Умумҳарбий қўмондонлик билим юртида ўтказилган тантанали битирув тадбирини кўриб турибсиз.

Назокат УСМОНОВА.

Битирув оқшомида

СИНФДОШ, УНУТМА...

Ўрта мактабни битириш оқшоми - ҳар бир инсон ҳаётида доимо ширин энтикиш билан эсланадиган унутилмас дамлардан ҳисобланади. Ҳа, сен улкан ҳаёт остонасида турибсан. Бугун байрам, атрофингда жондай азиз, қадрдон синфдошлар, меҳрибон устозлар...

Ўтган ҳафтада мамлакатимиздаги барча мактабларнинг битирувчилари ўзларининг унутилмас битирув оқшомларини нишонладилар, Сирғали туманидаги 104-мактабнинг 80 нафар битирувчилари устозлар ҳамроҳлигида туман гузарига тўпландилар. Тантанали кечани мактаб директори, халқ таълими аълочиси Абдунаби Орипов очди. Туман халқ демократик партиясининг биринчи котиби Ёқутхон Исҳоқова мактаб битирувчиларига ўзининг самимий тилакларини билдирди. Сўнгра қувноқ даврадаги шодиёналар бошланди. Ўн бир йил бир синфда ўқиб, эндиликда мустақил ҳаёт остонасида турган синфдошлар ҳаяжонининг чеки йўқ! Улар ҳатто нигоҳларидан бир-бирларини сўзсиз тушунадилар, мактаб даврида, эҳ-ҳе, қанча қизиқарли, унутилмас воқеалар бўлмади дейсиз! Ҳозир ушбу даврага файз киритиб ўтирган азиз устозлар - бошланғич синфда илк сабоқ берган Элмира Ҳайдарова, меҳрибон муаллимлар - Матлуба Саидхўжаева, Зумрад Саримсоқова, Султоной Режаметова, Зуҳра опа Раҳматовалардан барча миннатдор, ҳар бир шогирд самимий дил изҳорини айтиш истагида.

Бу йилги битирувчилардан тўрт нафари - Нилуфар Ҳакимова, Шуҳрат Нуралиев, Муножот Саттарова ва Сарвар Машариповлар санъат олийгоҳига ўқишга киришмоқчи. Синфдошларнинг орзу-ниятлари ҳам бир олам.

Анвар Отажонов, битирувчи:

- Менинг орзуим - ҳуқуқшунос бўлиш. Мустақил юртимизда замонавий, юксак малакали ҳуқуқшуносларга эҳтиёж катта.

Дилшод Саидов:

- Бизнес - маркетинг соҳасида ўқимоқчиман. Ҳозир бу соҳага эътибор катта. Кўпчилик ўқимасдан савдо қилиш мумкин, деб ўйлайди. Лекин барибир ҳар бир соҳада ўқиш, маълумот олиш керак. Менинг энг яқин дўстим Ҳикмат техника дорилфунунида ўқимоқчи. Мана шундай улуғ кунда унинг ниятлари ушалишига омад тилайман.

Фарҳод:

- Мен ўқиб, солиқ инспекциясида ишлайман. Чунки, эркин бозор иқтисодиётини пухта солиқ тизимисиз тасаввур қилиб бўлмайди.

Наргиза, Феруза:

- Орзуларимиз бир олам! Лекин қаерда бўлсак ҳам, синфдошлар, азиз устозларни доимо эслаб юрамиз. Яна беш йилдан сўнг худди шу ерда тўпланишга қарор қилдик.

Нодир Тўлаганов:

- Устозларимиз доимо соғ-омон бўлишсин. Вақти келиб, фарзандларимиз ҳам улардан сабоқ олишса, деб орзу қиламиз. Синфдошларимизга доимо омад ёр бўлсин!

Бахтиёр ХАЙДАРОВ ва Чарос ҒИЁСОВА
ёзиб олишди

Социология ва ҳаёт

МЕНЕЖМЕНТ — БОШҚАРУВ ИЛМИ

Менежмент (инглизча- management - бошқарув) ишбилармонлик фаолиятига, турмуш тарзига ҳамда сиёсат соҳасига тегишли бўлган бошқарув фаолиятидир. Менежмент шунингдек, хусусий ва ижтимоий бизнес соҳасида бошқарув фаолияти билан банд бўлган шахслар мажмуасини ҳам ифодалайди. Ниҳоят, менежментнинг яна бир маъноси шуки, у ижтимоий ишлаб чиқаришни бошқаришнинг техник-ташкилий ва ижтимоий жиҳатларини ўрганувчи илмдир. Менежмент ўз моҳиятига кўра амалий ишбилармонликнинг иқтисодий, техник-ташкилий, ҳуқуқий ва руҳий масалаларини қамраб олади. Умуман, менежментнинг мақсад ва вазифалари ҳар қандай ташкилот (фирма, корхона, муассаса) учун амалда қўл келадиган умумий бошқарув қоидаларини ишлаб чиқиш ва қўллаш билан боғлиқ.

Менежмент қарийб бир асрлик тарихга эга. XIX аср охири XX аср бошларида бир гуруҳ америкалик илғор муҳандислар гуруҳи "илмий менежмент" ҳаракатини бошлаб берган эди. Бу гуруҳга машҳур Ф.Тейлор (1856-1915) бош бўлган эди.

Тейлор биринчи бўлиб инсон омилини кашф этган шахс эди, деб айтса бўлади.Чунки у ўз таълимоти асосига моддий манфаатдорлик қоидасини қўйган эди. Муайян тадқиқотлар асосида Тейлор одамларнинг янгиликларга нисбатан руҳий бўшанглигини (инертлигини) бартараф этишни асосий муаммо деб ҳисоблаган. Кейинчалик ўз "руҳий инқилоб" концепцияси асосига ҳам шу қоидани қўйган эди. Моддий манфаатдорликни жорий этиш учун одамлар ўзлари ҳақиқатда ишлаб топганларидан кўп топмасликлари керак деган қоидани ҳам Тейлор асослаган эди. Умуман, Тейлорнинг меҳнатни ташкил этиш ҳақидаги қоидалари кейинчалик америкача менежмент учун асос бўлиб хизмат қилган эди.

"Илмий менежмент" тарафдорларининг саъйҳаракатлари туфайли XX аср биринчи чорагидаёқ Америка саноатни ташкил этиш ва бошқарув соҳасида анча илгарилаб кетган эди. Унинг натижаси ўлароқ менежмент фаолият тури сифатида тан олинди ва жамиятнинг муҳим институтига айланди. Менежментнинг мавқеи юксалиб, бора-бора катта сиёсат соҳасига айланди.

Менежмент америкалик социолог Э.Мэйо (1880-1949) ва унинг меҳнатни бошқаришни ташкил этишнинг илмий услублари бўйича ўтказган машҳур Хоторн тадқиқотлари натижасида ижтимоий- руҳий мазмун билан бойиди. Тахминан шу даврларда, яъни 30-йилларда Америкада амалий менежмент тажрибаси умумлаштирилиб, дастлабки менежмент назариялари ҳам пайдо бўла бошлади.

Менежмент тараққиётининг ўзига хос учинчи босқичи америкалик иқтисодчи ва социолог П.Ф.Дракер номи билан боғлиқ. Айнан у менежментнинг классик мактабини "инсоний муносабатлар" доктринаси билан узвий боғлади. Бу шуни англатадики, менежмент амалиётининг биринчи босқичида асосий муаммо иш жойини ташкил этиш (тейлоризм), иккинчи босқичида - корхонанинг ижтимоий ташкил этилиши (Мэйо) бўлган бўлса, энди корпорациянинг бошқарув тузилмаси, менежернинг замонавий жамиятда тутган ўрни ва роли масалалари очиб берилди. Бошқача айтганда, менежмент фақатгина бизнес соҳасига эмас, балки таълим, фан ва соғлиқни сақлаш соҳаларига ҳам тадбиқ этила бошланди. Ҳатто жамиятнинг ўзи корпорация, яъни улкан корхона деб қарала бошланди. Шу асосда энди бутун жамиятни бошқариш, яъни давлат бошқаруви такомиллаша борди. Айтиш мумкинки, бошқарув илмида икки даража шаклланди: 1) меҳнат жараёнларини бошқарув, ишчи ва хизматчилар хулқатворига таъсир ўтказиш; 2) ижтимоий бошқарув (давлат бошқаруви).

Ҳозирги пайтга келиб менежмент назарияси ва амалиёти асосида учта мактаб шаклланган. Булар қуйидагилар:

1. **Маърифатли.** Бу - европача менежмент бўлиб, унинг асосини ўта саводхонлик, ўз ишини пухта билиш, юксак маданият, ҳар қандай шароитда ишлай билиш кўникмалари ташкил этади. Кўпинча намуна сифатида немис олимлари мисол қилиб кўрсатилади.

2. **Классик (мумтоз).** Бу - Америка менежменти бўлиб, унинг асосини прагматик ёндашув ташкил этади. Инсон қобилиятларини иложи борича кўпроқ рўёбга чиқариш, шахснинг такрорланмас; ўзига хос жиҳатларини ривожлантириш, унинг ноёб, янгича тафаккур тарзини равнақ топтириш бу мактабнинг моҳиятини ташкил этади.

3. **Анъанавий.** Бу- япон менежменти. Ўзига хос, ўта мослашувчан япон маданияти ғарб, асосан америка менежмент тажрибасини қисқа вақт ичида ўзлаштира олган. Япон менежментининг асосини фирмага содиқлик ташкил этади. Ходим фирмага бир умрга ёлланади, сифат учун кураш мажбуриятини олади. Умуман, япон ишбилармонлари учун корпоратив, яъни гуруҳий руҳ, кучли миллий онг хосдир.

Юқорида айтиб ўтилган менежмент мактаблари ривожланган ғарб дунёсининг учбурчак (Америка-Япония-Ғарбий Европа) кўринишидаги рақобати ўлароқ шаклланган. Қолаверса, ҳар бир миллий маданиятга, яъни америкача, японча ва европача маданиятга хос "муваффақият формуласи" мавжуд. Яъни ҳар бир халқнинг ўз муваффақият формуласи бўлади.

Ҳозирда Осиё-Тинч океани ҳавзасидаги Жанубий Корея, Тайван, Сингапур каби мамлакатларнинг тез ривожланиши ўлароқ, мутахассислар фикрига кўра, янги хилдаги менежмент - **модернистик** менежмент шаклланмоқда. Тезкорлик, ахборот билан юқори даражадаги таъминланганлик, қабул қилинган қарорларнинг илмийлиги ҳозирги замон менежментининг нафақат илм эканлиги, балки юксак санъат даражасига кўтарилганлигини англатади. Ана шу санъатни эгаллай билиш бизда ҳам менежментнинг шаклланиши ва ривожланиши учун шарт-шароит яратади.

Абдуғани ХОЛБЕКОВ,
фалсафа фанлари номзоди

"Камолот"— Соғлом авлод учун

СОҒЛИҒИНГДА ЮГУРМАСАНГ

оғриганингда чоп-чоп қиласан.
ГОРАЦИЙ.

Тонг қоронғусида ўрнингиздан туриб, кимсасиз кўчаларда мазза қилиб югуриб кўрганмисиз? Беғубор тонг ҳавосидан тўйиб-тўйиб симириб югургандан сўнг ювиниб, артинган одамнинг кайфияти, руҳий ҳолати бошқача бўлади. Кўзлари чақнаб, билагида куч-ғайрати тўлибтошиб туради. Дуч келган одам билан икки оғиз ҳазил-ҳузул қилгиси ёки кечадан қолган бирор ишни қойиллатиб қўйгиси келади. Бунинг боиси шуки, туни билан фаол ҳаракатсиз "мудраб қолган" тана аъзоларида югуриш туфайли қон айланиш тезлашади. Барча ҳужайраларнинг кислород билан таъминланиши ортади ва натижада тана аъзолари тетиклашиб, кундалик бардам ҳолатига қайтади. Тиббиёт илмининг бобокалони ибн Синонинг айтишича, ўз вақтида меъёри билан бадантарбия қилган одамга дард яқин йўламайди. Аксинча, бадан-тарбияни тарк этган киши аксар хароб бўлади. Зеро, ҳаракатсиз қолган аъзоларининг қуввати заифлашади. Улуғ аллома Гиппократ югуришнинг аҳамияти ҳақида сўзлаб: "Ёмғир дарахт ғуборини ювгандай югуриш ҳам бадан ғуборини тозалайди", деган экан. Хуллас, югуришнинг инсон саломатлиги учун келтирган фойдаси ҳақида кўплаб ибратли мисоллар келтириш мумкин. Ўз саломатлиги ҳақида қайғурган ҳар бир одам бу ҳақда ўйлаб кўрса арзийди. Бу борада "Камолот" жамғармаси Бағдод тумани бўлими томонидан ўтказилаётган тадбирлар диққатга сазовордир. Икки йилдан буён туманда узоқ масофага югуриш бўйича оммавий спорт мусобақаси ўтказилмоқда. Ўтган йили мусобақада "Пахтакор" жамоа хўжалиги спортчиси Хасанбой Алипшаев ҳаммадан юксак натижа кўрсатиб, 3 километрлик маррага биринчи бўлиб етиб келганди. Вилоят мусобақасида ҳам қатнашиб биринчиликни эгаллаб, туманимиз спорт шарафини ҳимоя қилган эди.

Бу йилги мусобақа ҳам кўтаринки руҳда ўтди. Халқ таълими бўлими услубчилари А.Умаров ва К. Нурматовлар ҳакамлигида ўтказилган мусобақада 51 та югурувчилар иштирок этдилар. 3 километрлик масофани 9 минут 33,5 секундда чопиб ўтган туман халқ таълими бўлими, вакили Ғуломжон Қобулов эришган натижага ҳеч ким етолмади.

Мусобақа сўнгида мустақилликнинг 6 йиллиги арафасида ҳам оммавий югуриш мусобақаси ўтказилиши маълум қилинди.

Ҳамид ЖАЛИЛ,
"Камолот" жамғармаси туман бўлимининг «Истеъдод» клуби раиси

ЧОРШАНБА ОҚШОМИ

Наманган тумани Маданият ишлари бўлими ва "Камолот" туман жамғармаси ҳамкорликда туман ҳокимлиги фармонига асосан, меҳнаткашларнинг маданий дам олишларини яхшилаш, айниқса, ёшларни ишдан сўнг бўш вақтларини мазмунли ташкил этиш мақсадида ҳафтанинг ҳар чоршанба кунида туман марказидаги "Етти булоқ" номли маданият ва истироҳат боғида "Чоршанба оқшоми" мусиқали дам олиш кечаси ташкил этилиб, ўтказилмоқда. Ушбу кечада тумандаги тиббиёт ва ҳунар тарғиботчилари, маънавий-маданий марказлари ходимлари жалб этилган бўлиб, дам олиш оқшомида ўзларининг махсус режалари орқали халқ билан учрашувлар ва турли хил мавзулар асосида маърузалари билан чиқишлар қилмоқдалар. Кечанинг қизиқарли, мазмунли ўтказилиши учун тумандаги 13 дан ортиқ бадиий ҳаваскорлик жамоалари жалб этилган. Айниқса, туман маданият уйи қошидаги "Олвализор гуллари" ашула ва рақс дастаси, "Ниҳол" бадиий ҳаваскорлик дастаси, "Наврўз" дастаси жамоаларининг чиқишлари кўпчиликка манзур бўлмоқда.

Садбархон ЖЎРАЕВА

ДУШАНБА, 30

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.30 «Ҳафтанома».

*

8.30 Каттақўрғон тумани «Зарафшон» халқ ансамблининг концерти.
9.00 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Биз танлаган касб».
9.30 «Сирли сандиқ». Телевизион ўйин.
10.00 Янгиликлар.
10.05 Михаил Супонин. «Кел, дўст бўлайлик». Йўлдош Охунбобоев номидаги Республика Ёш томошабинлар театрининг спектакли.
11.10 «Ҳамкорлик ришталари».
11.35 «Фил полвон оғриб қолди», «Жасур бўлиш осонми?» Мультфильмлар.
11.55 «Спорт масканларида».
12.20 Болалар учун концерт.
12.45 «Кин-дза-дза». Бадиий фильм. 1-серия.
14.00 Янгиликлар.
14.05 — 15.10 «Кин-дза-дза». Бадиий фильм. 2-серия.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 Болалар учун. «Умид учқунлари».
18.35 «Биламиз-у, аммо..»
18.55 «Қўшиқ ёзувчи шоирлар». Ориф Одилхонов.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Биржа ва банк хабарлари.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.20 Мумтоз наволар.
21.35 «Саҳна ҳаёти». Олим Хўжаев номидаги Сирдарё вилоят театрининг «Амир Темур» спектакли ҳақида.
22.05 «Ватанни севмоқ иймондандир». Публицистик кўрсатув.
22.40 Телетомошабинларнинг талабларига биноан. «Виждон». Телесериал. 4-серия.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 «Олам ва одам».
00.20—00.25 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Кундалик.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Ёрилтош». Мульттўплам.
18.35 «Спорт қитъаси».
18.45 «Ғайритабиий олам».
19.00 «Мак ва Матли». Қизиқарли дастур.
19.20 «Услуб».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Офисина» баридан чиққан фирибгарлар». Телесериал.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.15 «Кинонигоҳ».
22.05 Кундалик.
22.15 «Бебаҳо лаҳзалар».
22.25 «Спорт қитъаси».
22.55 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
23.45—23.55 Кундалик.

III

17.15 Янгиликлар.

*

17.20 — 20.35 Россия жамоат телевидениеси.

*

20.35 «Кругозор». Тележурнал.

*

21.00 — 21.30 Россия давлат телевидениеси.

*

21.30 «Ҳазил». Қисқа метражли бадиий фильм.
22.00 Эълонлар.
22.05 «Канизак Изаура». Телесериал (Бразилия).
22.35 «Мовий қуш». Телефильм.
23.00 — 23.20 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 Кўрсатувлар анонси.
18.50 «Мультқарусель».
19.05 Эълонлар.
19.10 «Кўнгли синиқлар мактаби». Телесериал.
19.35 «Тасвир».
19.40 «Сўз — сизга».
19.50 «Жаҳон».
20.10 «Авторейд».
20.20 Эълонлар.
20.25 Кинематограф. «Тунги талваса». Телесериал.
21.15 «Спорт-тайм».
21.45 «Ракурс».
22.15 «Аёл».
22.45 «Дидар».
23.15 — 23.25 «Хайрли тун!».

РЖТ

17.20 «Тақдир исмли қиз». Сериал.
18.10 «Тиғиз пайт».
18.35 «Куйини топинг». Телеўйин.
19.00 Душанба куни Познер билан. «Биз» дастури.
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 «Время».

РДТ

21.00 «Вести».

СЕШАНБА, 1

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».

*

8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Олам ва одам».
9.00 Биржа ва банк хабарлари.
9.15 «Виждон». Телесериал. 4-серия.
10.00 Янгиликлар.
10.05 Болалар учун. «Қувноқ ёз».

Ўқув кўрсатувлари:

10.30 «Абитуриент-97». Она тили.
11.00 Инглиз тили.

*

11.30 М. Ашрафий номидаги Тошкент Давлат консерваторияси чангчилар ансамблининг концерти.
12.00 «Эзгуликка йўғрилган умр». Телеочерк.
12.15 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Тошкент, янги шаҳар».
12.25 «Мозий жавоҳирлари». Ат-Термизий мақбараси.
12.40 «Оқ қоплоннинг зурриёти». Бадиий фильм. 1-серия.
14.00—14.05 Янгиликлар.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 Болалар учун. «Қўнғироқча».
18.30 «Тилга эътибор».
18.55 «Европа таассуротлари».
19.10 «Замон билан ҳамнафас».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Тафаккур ёлқинлари».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Тўртинчи ҳокимият».
21.20 «Япония ҳақида ҳикоялар».
21.40 Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Олимжон Орифжонов куйлайди.
22.00 «Вазият». Публицистик кўрсатув.
22.10 Ш. Холмирзаев. «Қадимда бўлган экан». Видеофильм.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Замин қалбига қулоқ тут».
00.20—00.25 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Кундалик.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Ёрилтош». Мульттўплам.
18.45 «ТВ плюс...»
19.00 «Нафис мажлислар».
19.15 «Мусиқий шарҳ».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Офисина» баридан чиққан фирибгарлар». Телесериал.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.10 «Кинонигоҳ».
23.00 Кундалик.
23.10 «Авлодимиз».
23.25 «Спорт қитъаси».
23.45 «Акс».
00.05— 00.20 « ТВ плюс...»

III

17.15 Янгиликлар.

*

6.30 — 8.00, 17.20 — 20.35 Россия жамоат телевидениеси.

*

20.35 «Туш». Катталар учун мультфильм.

*

21.00 — 21.30 Россия давлат телевидениеси.

*

21.30 Эълонлар.
21.35 «Олғир товламачилар». Бадиий фильм (АҚШ).
23.15 — 23.35 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 Кўрсатувлар анонси.
18.50 «Мультқарусель».
19.05 Эълонлар.
19.10 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.00 «Сен ҳақингда ва сен учун». Ахборот-дам олиш дастури.
20.15 Эълонлар.
20.20 Кинематограф. «Тунги талваса». Телесериал.
21.10 «Солиқлар ҳақида сабоқлар».
21.25 «Очиқ дарс».
21.55 «Игротека».
22.20 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
22.50 — 23.00 «Хайрли тун!».

РЖТ

6.30 «Хайрли тонг!»

* * *

17.20 «Тақдир исмли қиз». Сериал.
18.10 «Тиғиз пайт».
18.35 «Куйини топинг». Телеўйин.
19.05 «Мавзу».
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 «Время».

РДТ

21.00 «Вести».

ЧОРШАНБА, 2

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 Мусиқий хазина. «Эшвой».
8.55 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Шарқ зарчашмаси».
9.10 «Таълим — тараққиёт пойдевори».
9.35 «Қизиқарли учрашувлар». Анвар Обиджон.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Оламни асранг».

Ўқув кўрсатувлари:

10.30 «Абитуриент-97». Математика.
11.00 Янги алифбони ўрганамиз.

*

11.30 Эртаклар яхшиликка етаклар. «Малика ва Шаҳзода». Телетеатр.
12.05 Ўзбекистон телерадиокомпанияси бадиий жамоалари яккахонларининг концерти.
12.40 «Оқ қоплоннинг зурриёти». Бадиий фильм. 2-серия.
14.00 — 14.05 Янгиликлар.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Танаффус». Мультфильм.
18.20 «Бу ёруғ оламда Ватан биттадур...»
18.25 «Қишлоқ ҳаёти». Тележурнал.
18.45 Эстрада тароналари.
19.05 Сиёсий партиялар ва ҳаракатлар: «Маслак ва мақсад».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Автоолам».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Иқтисодиёт чорраҳаларида».
21.20 «Тест — адолат мезони».
21.50 «Санъат дўстликка чорлайди». Чарльз Ансбакер Ўзбекистонда.
22.20 «Истиқлол рамзи».
22.35 «Виждон». Телесериал. 5-серия.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 «Галатепалик авлиё». Қисқа метражли бадиий фильм.
00.20 — 00.25 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Кундалик.
18.10 Эълонлар.
18.20 «Ёрилтош». Мульттўплам.
18.45 Классик куйлар кечаси.
18.55 «Спорт қитъаси».
19.05 «Дойче-Велле» тақдим этади...
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Офисина» баридан чиққан фирибгарлар». Телесериал.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.10 «Кинонигоҳ».
22.40 Кундалик.
22.50 «Спорт қитъаси».
23.20 — 00.10 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.

III

17.15 Янгиликлар.

*

6.30 — 8.00, 17.20 — 20.35 Россия жамоат телевидениеси.

*

20.35 «Шоҳсупа сари йўл». Спорт дастури.

*

21.00 — 21.30 Россия давлат телевидениеси.

*

21.30 Эълонлар.
21.35 «Канизак Изаура». Телесериал.
22.35 ЎзТВ хазинасидан. «Рақслар гулдастаси». Фильм-концерт.
23.00 — 23.20 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультқарусель».
19.00 Эълонлар.
19.05 «Кўнгли синиқлар мактаби». Телесериал.
19.30 «Сахий хонадонда».
20.00 «Спортлото».
20.10 Эълонлар.
20.15 Кинематограф. «Тунги талваса». Телесериал.
21.05 «Автосалтанат».
21.15 «Мезон».
21.35 «Ҳуқуқ ва бурч».
21.55 «Нафосат гулшани».
22.25 «Таклифлар ва ташрифлар».
22.55 «Экстремал ўйинлар».
23.45 — 23.55 «Хайрли тун!».

РЖТ

6.30 «Хайрли тонг!»

* * *

17.20 «Тақдир исмли қиз». Сериал.
18.10 «Тиғиз пайт».
18.45 «Куйини топинг». Телеўйин.
19.00 «Йўқотилганларни излаб». Николай Крючков. Кўрсатувни Г. Скороходов олиб боради.
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 «Время».

РДТ

21.00 «Вести».

ПАЙШАНБА, 3

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Мусиқа масканида бир кун».
8.55 «Иқтисодиёт чорраҳаларида».
9.15 «Виждон». Телесериал. 5-серия.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Дорбозлар». Қўқон шаҳридаги дорбозлар ва қўғирчоқ театрлари фестивали,

Ўқув кўрсатувлари:

10.30 «Абитуриент-97». Физика.
11.00 «Ўзбек тилини ўрганамиз».

*

11.30 «Санъат дўстликка чорлайди». Чарльз Ансбакер Ўзбекистонда.

Шинганг, мен шеър ўқийман

12.00 «Маърифат маскани». Сирғали туманидаги молия-иқтисодиёт коллежи ҳақида.
12.30 «Яланғоч аёл портрети». Бадиий фильм.
14.00—14.05 Янгиликлар.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Қўшиғим, жон қўшиғим».
18.35 «Эл тинчлиги йўлида».
19.05 «Ғазалхон ёшлигим».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Юзма-юз».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Туркистон — умумий уйимиз».
21.20 «Мумтоз наволар».
21.35 «Маърифатнома».
22.15 «Истиқлол тафаккури».
22.35 ЎзТВ хазинасидан. «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 «Мовароуннаҳр». Телефильм.
00.25—00.30 «Ватан тимсоллари».

II

9.00 «Ёрилтош». Мульттўплам.
9.20 «Спорт қитъаси».
9.30 «Ғайритабиий олам».
9.45 «Мак ва Матли». Қизиқарли дастур.
10.05 «Услуб».
10.10 «Нафис мажлислар».
10.25 «Мусиқий шарҳ».
10.35 «Авлодимиз».
10.50 «Акс».
11.10 «ТВ плюс...»
11.25 «Кўнгил кўнгилга пайванд».
11.55 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
12.15—14.05 «Кинонигоҳ».

* * *

18.00 Кундалик.
18.10 Бугун пайшанба дастурида.
18.15 Эълонлар.
18.20 «Ёрилтош». Мульттўплам.
18.40 «Сувости дунёси».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Офисина» баридан чиққан фирибгарлар». Телесериал.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «7 дан 70 гача».
21.25 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
21.45 Кундалик.
21.55 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.10 «Кинонигоҳ».
23.50 «Спорт қитъаси».
00.10—00.20 Кундалик.

III

17.15 Янгиликлар.

*

6.30 — 8.00, 17.20 — 20.35 Россия жамоат телевидениеси.

*

20.35 «Хилол» студияси намойиш этади: «Замонавий дизайн».

*

21.00 — 21.30 Россия давлат телевидениеси.

*

21.30 Эълонлар.
21.35 «Худди ота-боладек». Бадиий фильм (АҚШ).
23.00 — 23.20 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультқарусель».
19.00 Эълонлар.
19.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
19.55 «02» тўлқинида».
20.10 Эълонлар.
20.15 «Эльдорадо». Телесериал.
20.45 «Америкага бир назар». АҚШ Мустақиллиги кунига.
21.15 «Жаҳон дурдоналари».
21.45 «Интер-спорт».
21.55 «Каталог».
22.05 «Минг бир маслаҳат».
22.20 «Чинор».
22.50 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
23.20 — 23.30 «Хайрли тун!».

РЖТ

6.30 «Хайрли тонг!»

* * *

17.20 «Тақдир исмли қиз». Сериал.
18.10 «Тиғиз пайт».
18.35 «Жентльмен-шоу».
19.05 «Менинг оилам»: тенг бўлмаган никоҳ».
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 «Время».

РДТ

21.00 «Вести».

ЖУМА, 4

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».

*

8.25 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Гуллар юртининг дурдоналари».
8.35 «Юзма-юз».
8.55 «Маърифатнома».
9.35 «Халқ ижодиёти». Сибизға садолари.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Бугуннинг ўйлари». Публицистик кўрсатув.

Ўқув кўрсатувлари:

10.30 «Абитуриент-97». Кимё.
11.00 «Абитуриент-97». Умумий биология.

*

11.30 «Кичкинтой устахонаси».
11.50 С. Абдулла. «Тоҳир ва Зуҳра». Йўлдош Охунбобоев номидаги Андижон вилоят театрининг спектакли.
14.00 Янгиликлар.
14.05 — 14.50 Футбол. Ўзбекистон чемпионати «Насаф» (Қарши) — «Хоразм» (Урганч).

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Табиат алифбоси».
18.30 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Пахтакор» (Тошкент) — «МХСК». «Пахтакор» Марказий ўйингоҳидан олиб кўрсатилади. 1-тайм.
19.15 «Ахборот» (рус тилида).
19.30 Футбол. Ўзбекистон чемпионати «Пахтакор» (Тошкент) — «МХСК». 2-тайм.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Иқтисод алифбоси».
21.30 «Мақом кечаси». Юнус Ражабий номидаги мақомчилар ансамблининг концерти.
22.05 «Таҳлил». Публицистик кўрсатув.
22.30 «Мен қайтиб келгунча». Катталар учун мультфильм.
22.40 «Виждон». Телесериал. 6-серия.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 «Қалдирғоч». Қисқа метражли телевизион бадиий фильм.
00.35 — 00.40 «Ватан тимсоллари».

II

9.00 «Ёрилтош». Мульттўплам.
9.15 «Ором онлари».
9.20 «Кўзмунчоқ».
9.35 «Кулгу дарғалари».
9.55 «Қўшиқлар жилоси».
10.10 «Жозиба».
10.25 «Зиндаги ёхуд муҳаббат».
10.50 Видео—»О».
12.20—12.50 «Спорт қитъаси».

* * *

18.00 «Даракчи».
18.10 Эълонлар.
18.15 «Бор экан-да, йўқ экан...»
18.30 «Телевидение ва театр».
18.45 «Ханда дўкони».
19.05 «Бугун кино оқшомида».
19.10 Эълонлар.
19.15 «Ахборот» (рус тилида).
19.30 Эълонлар.

Ёшлар дастури:

19.35 «XXI аср авлодлари».
«Сиз севган оҳанглар».
«Спорт курраси».
«Камолот».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.10 «Кинонигоҳ».
23.00 «Сизлардан ишорат». Мусиқий дастур.
23.30 — 00.20 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.

III

17.15 Янгиликлар.

*

6.30 — 8.00, 17.20—-20.35 Россия жамоат телевидениеси.
20.35 «Мусиқа ҳамма учун».

*

21.00—21.30 Россия давлат телевидениеси.

*

21.30 «Шоирлар хиёбони». Телефильм.
22.00 Эълонлар.
22.05 «Канизак Изаура». Телесериал.
22.35 Ирина Понаровская куйлайди.
23.00—23.20 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультқарусель».
19.00 Эълонлар.
19.05 «Кўнгли синиқлар мактаби». Телесериал.
19.30 «Умид чечаклари».
20.00 «Шаҳрим—фахрим».
20.30 «Монитор-Осиё».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Эльдорадо». Телесериал.
21.50 «Бу бўстон аро».
22.20 «Латофат».
22.50 «Азизим».
23.20—23.30 «Хайрли тун!».

РЖТ

6.30 «Хайрли тонг!».

***

17.20 «Тақдир исмли қиз». Сериал.
18.15 «Инсон ва қонун».
18.45 «Мўъжизалар майдони».
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 «Время».

РДТ

21.00 «Вести».

ШАНБА, 5

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».

*

8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Куйла, ёшлигим». Мусиқий дастур.
9.00 «Бир том остида». Мультфильм.
9.15 «Виждон». Телесериал.6-серия
10.10 «Шоҳруҳ клуби».

«Ёшлик» студияси намойиш этади:

10.30 «Баҳс».
10.50 «Таниш ва номаълум».
11.10 «Цирк! Цирк! Цирк !»
11.40 «Дардингизга малҳам бўлайин».
12.00 Мустақиллик кубоги. Бокс бўйича халқаро турнир.
13.00—14.35 «Нозигойим». Бадиий фильм.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Мультолам».
18.20 «Қишлоқ ҳақида ўйлар».
18.40 «Санъат олами». Ўзбек кулолчилиги.
19.00 «Фан уфқлари».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
20.15 «Жаҳон спорти янгиликлари».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ўзбекистоннинг янги тарихи».
21.30 Санъат усталарининг концерти.
22.00 Диққат, премьера: Ю. Розиқов. «Домла». Кўп қисмли видеофильм. 40-қисм.
22.35 «Сеҳрли шуъла».

«Тунги ёғду». Дам олиш дастури:

23.05 «Куй ва тасвир».
23.25 «Зита ва Гита». Бадиий фильм. 1—2-сериялар.

II

9.00 «Бор экан-да, йўқ экан...»
9.15 «Телевидение ва театр».
9.30 «Ханда дўкони».

Ёшлар дастури:

9.50 «XXI аср авлодлари».
«Сиз севган оҳанглар».
«Спорт курраси».
«Камолот».
10.40 «Сизлардан ишорат». Мусиқий дастур.
11.10 «Кинонигоҳ».
12.50—13.50 «Спорт қитъаси».

* * *

18.00 «Даракчи».
18.10 Эълонлар.
18.15 «Ёрилтош». Мульттўплам.
18.30 «Шанба тақвими».
18.35 «Кўзмунчоқ».
18.50 «Ҳавас ТВ».
19.05 «Дубляж».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Олтин кент».
20.10 «Жозиба».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.

«Шанба оқшоми». Дам олиш дастури.

21.00 «Зиндаги ёхуд муҳаббат».
21.25 «Спорт қитъаси».
21.50 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.12 Видео — «О».
00.10—00.20 «Даракчи».

III

16.15 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
16.20 Болалар учун фильм. «Кичик бола туфайли катта ташвишлар».

*

17.25—20.35 Россия жамоат телевидениеси.

*

20.35 Эълонлар.
20.40 «Янги қасоскорлар». Телесериал (Англия).
22.20 «Геннадий Хазанов билан учрашувлар». 1-қисм.
23.00—23.10 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Бўёқлар жилоси».

IV

9.00 «Аэробика».
9.20 Эълонлар.
9.25 Кинонинг олтин асри. «Фан-фан тюльпан». Бадиий фильм.
11.00 «Шанба эртаги».
12.00 «Спектаклдан сўнг».
12.30 «Учувчи шифокорлар». Телесериал.
13.15—13.35 «Корейс тилини ўрганамиз».

***

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультқарусель».
19.00 Эълонлар.
19.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
19.55 «Шанба оқшомида».
20.05 Эълонлар.
20.10 Кинонинг олтин асри. «Қум конлари генераллари». Бадиий фильм.
21.40 «Рақслар қанотида».
22.10 «Чинсен».
22.40 «Хит-коллекция».
23.10 «Бу ажиб дунё».
23.30—23.40 «Хайрли тун!».

РЖТ

17.25 «КВН»-ассорти».
18.00 «Олтин серия». Александр Михайлов «Мужиклар!» фильмида.
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 «Время».

ЯКШАНБА, 6

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».

*

8.25 «Камалак». Болалар учун кинодастур.
10.00 «Ватанимга хизмат қиламан».
11.00 Болалар учун. «Қўшиқ байрами».
12.00 Ю. Розиқов. «Домла». Кўп қисмли видеофильм. 40-қисм.
12.35 «Ўзбекистон спорти».
12.50 «Боболардан қолган бу наво». Фильм-концерт.
13.20 «Улан». Бадиий фильм.
14.55 — 15.45 «Болалигим — пошшолигим». Видеоканал.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Болалар учун. «Чамандаги гулларимиз».
18.20 «Ёшлар билан».
18.40 «Баҳодир Шоҳ Зафар». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 5-қисм.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 «Бир ўлкаки...».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 Қўшиқ ва яллалар.
21.35 Х. Султонов. «Чангак». Видеофильм.
22.35 «Футбол майдонларида»
22.55 «Савойя»нинг ўғирланиши». Бадиий фильм.
00.20 Эълонлар.
00.25 «Ҳафтанома».
00.55—01.00 «Ватан тимсоллари».

II

9.00 «Боланинг тили...»
9.15 «Ёрилтош». Мульттўплам.
9.35 Болажонлар экрани.
10.50 «Таянч».
11.10 «Мухлис ТВ-2».
11.25 «Умрбоқий мерос».
11.40 «Глобус».
12.05—13.45 Видео—»О».

***

18.00 «Даракчи».
18.10 Эълонлар.
18.15 «Боланинг тили».
18.30 «Ёрилтош». Мульттўплам.
19.00 «Табиат шифохонаси».
19.10 «Мухлис ТВ-2».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 «Қонун ҳимоясида».
20.10 Дилором наволар.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Глобус». Телеальманах.
21.30 «Мухлис ТВ-2».
21.45 «Мувозанат» — келгуси ҳафта тақвими.
22.00 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.15 Видео—»О».
00.05—00.15 «Даракчи».

III

17.25 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.

*

17.30—20.50 Россия жамоат телевидениеси.

*

20.50 Эълонлар.
20.55 «Янги қасоскорлар». Телесериал.
22.35 «Геннадий Хазанов билан учрашувлар». 2-қисм.
23.10—23.35 «Панорама».

IV

9.00 «Эй! Тонгингиз хайрли бўлсин!».
9.30 «Парле ву франсэ».
10.00 «Эртакларнинг сеҳрли олами».
11.40 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
11.50 Эълонлар.
11.55 Киносалон. Кристофер Ламберт «Қуролли кишилар» фильмида.
13.30 «Мусиқий олимп».
13.50 С. Спилбергнинг «Жағлар» фильми. 1-қисм.
15.25 «Подиум».
15.45 «Шу куннинг мавзуси».
16.00 «Сенинг вақтинг».
16.20 Кундузги сеанс. «Қутқариш командаси». Бадиий фильм.

*

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультқарусель».
19.00 Эълонлар.
19.05 «Менинг кучам».
19.20 «Фариштам».
19.40 «Телеташриф».
20.00 «Тошкент оқшомида».
20.35 «Иштирок этувчилар».
21.05 «Жаҳон кинематографияси янгиликлари».
21.35 Эълонлар.
21.40 Киносалон. «Вахший». Бош ролда Арнольд Шварценеггер.
23.20 «Бу бошқа гап».
23.55—00.05«Хайрли тун!»

РЖТ

17.30 «Саёҳатчилар клуби».
18.20 Премьера. Қонун жентльмени детектив сериалида
19.50 «Киноафиша».
20.00 «Время».

ЧИНГИЗ АЙТМАТОВ БИЛАН УЧРАШУВ

20 май куни Ёқубжон Хўжамбердиевнинг хонадонида Чингиз оға Айтматов ва Мухтор оға Шохонов шарафига камтарона дастурхон ёзилди. Гапнинг индаллосини айтганда, "Таржима нусхалар" билан "асл нусхалар" учрашди. Ҳар каллада - ҳар хаёл, деган мақолнинг унчалик тўғри эмаслиги шунда кўринди. Чунки, китоб ҳолидаги "асл нусхалар" ҳам, қўлёзма ҳолидаги "таржима нусхалар" ҳам асосий масалаларда бир хил фикрда эканини намоён қилдилар. Чингиз оғанинг бошқалардан ажралиб турган жиҳати шундан иборат эдики, у киши мезбондан : «Иложи бўлса, кўк чой берсангиз", деб илтимос қилдилар.

—Оқ чойми, памилиданми? - деб сўради Абдуносир.. Бирпасда Абдуносир / Ёқубжон аканинг куёвига/чой келтириб, оғага ярим пиёла қуйиб берди. Кўк чойни водийда "оқ чой" дейишади. Оқ чой деганда биз айнан тўғри маънодаги чойни назарда тутяпмиз.

Мезбоннинг саволлари беихтиёр "кўк чой, қора чой" деган атамалар рус тилидан нўноқ таржима сифатида тилимизга сингиб кетганини эсга солди. Ич-ичимиздан афсусландик.

Нонушта маҳали навқирон қорақалпоқ ёзувчиси Умрбой Утеулиев, доктор Абутолиб акалар ҳам Чингиз оға билан қизғин суҳбатлашиб ўтирдилар.

Дарвоқе, биз Ёқубжон ака икковимиз яқинда "Чўққида қолган овчининг кўз ёшлари" / "Аср адоғида айтилган истиғфор"/ номли йигирма босма табоқ ҳажмидаги суҳбат- китобни рус тилидан таржима қилган эдик. Бу китоб Чингиз оға билан Мухтор оғанинг ўзаро суҳбатлари натижасида дунёга келган, унда давримизнинг долзарб масалалари хусусида атрофлича фикр юритилган эди.

Камина меҳмонхонага бироз кечикиб кирдим. Чингиз оға диванда ўтирган экан. Ҳали фотиҳа ўқилмаган, Чингиз оға ҳамма жой-жойига ўтиришини /айни пайтда бошқалар ҳам Чингиз оға тўрдаги жойини эгаллашини/ кутиб турарди.

Шунга қарамасдан уч-тўртта пиёлага вино қуйилди. Олдиндан айтиб қўйишим мумкинки, винолар қуйилган пиёлаларда ичилмасдан қолди. Оғалар пиёлаларга қўл урмагач, бошқалар ҳам Сўз билан амалий ишнинг бирдамлигига тан бердилар.

Ичкилик баҳонасида Чингиз оға Шимол халқлари тўғрисида сўзлай бошлади.

- Шимолдаги айрим халқларда кўпчилик пиёниста бўлиб кетган. Ёшлар ҳам, қариялар ҳам ичаверадилар. Ҳатто аёллар, қизлар ҳам ичишади. Аёллар ҳомиладор пайтида ҳам, эмизикли чақалоғи бор пайтида ҳам ичаверадилар. Демак, чақалоқ она қорнидан пиёниста бўлиб туғилади. Эркаклар қирқ ёшга етар-етмас чол бўлиб қоладилар. Ўз-ўзидан равшанки, қирқ ёшли йигитлари чол бўлиб қолган халқлар орасида иккинчи бир салбий ҳодиса - фоҳишабозлик авж олиб кетади. Шимол халқларини ич-ичидан емираётган, уларни ҳалокат ёқасига элтиб қўйган ҳодисаларнинг биттаси —ичкиликбозлик бўлса, иккинчиси - ахлоқсизлик. Бу икки ҳодиса бир-бири билан узвий боғланган.

- Совуқ иқлим бўлгани учун кўп ичишса керакда?- деб луқма ташладик.

- Йўқ. Агар совуқ бўлгани учун кўп ичишса,Шимолий Европа халқлари пиёниста бўлиб кетиши керак. Лекин, европаликлар ҳаддан ташқари кўп ичишмайди. Мен бир қанча Европа мамлакатларида яшадим. Баъзан кўчаларда сайр этиб юрсам,ёнимдан оппоқ сочли кишилар ўтиб қолишарди: қизиқиб, улардан ёшини сўрардим. "Етмишга кирдим", "Саксонга кирдим" деган жавобларни эшитиб ёқамни ушлардим. Етмиш-саксон яшар чоллар қаддини тиклаб, дадил одимлайдилар. Европада одамлар ўртача етмиш беш йил умр кўришади. Улар соғлом ҳаёт кечирадилар. Ичкиликбозлик улар учун ҳаётнинг ажралмас қисмига айланиб қолган эмас...

-Умрбой,олинг,нега ҳеч нарса емаяпсиз?- деб сўрадим астагина.

- Тушимми,ўнгимми деб ўтирибман,- деди Умрбой қўли билан оғзини тўсиб. - Бир дастурхон теварагида ўтириб,Чингиз оға билан чой ичаман, деб сира ўйламаган эдим.

- Менимча, Чингиз оғанинг ўзи ҳам Умрбой билан битта дастурхон теварагида ўтириб, чой ичаман деб сира ўйламаган бўлса керак. Тўғрими? - дедим.

Умрбой кулиб , қўл силтади. У Чингиз оғадан кўз узмай ўтирарди.

- Хўш, сизларда нима гап, иним? - деб Чингиз оға Умрбойга мурожаат этди. - Кўп бўлди, Қорақалпоғистонга борганим йўқ. Адабиётда қандай янгиликлар бор? Халқнинг аҳволи қалай?

- Халқнинг аҳволи ёмон эмас,- деб гап бошлади Умрбой.

- Қишлоқда одамлар қандай яшаяпти? -деб сўради Чингиз оға.

-Одамлар шоли экаяпти, буғдой экаяпти. Ишқилиб, тирикчилик қилишни ҳамма ўрганаяпти.

Бир пиёла чой устидаги суҳбат, одатда, муқим бир мавзу атрофида кечмайди.Бу суҳбат ҳам шундай бўлди.

Техника соҳасини яхши биладиган Абутолиб ака Болтиқбўйидан чиққан Хинт исмли олимнинг ажойиб ихтироси тўғрисида Чингиз оғага гапириб берди. Шўро даврида олим "сув билан машина юргизяпман" деб Москвага ахборот беради. Москвадан бир гуруҳ нуфузли олимлар Вильнюсга командировкага борадилар. Хинтнинг "ихтироси" билан обдон танишадилар. Сўнг сув билан юрадиган "Икарус" автобусига ўтиришиб, шаҳар кўчалари бўйлаб сайр қиладилар. Автобуснинг ичига сув тўлдирилган шиша бочка ўрнатилган, бочкага уланган ичак эса мотор томонга уланган экан. Кузатувчи олимлар мана шу ичакдан оқиб бораётган сув тўппа-тўғри моторга қуйилаётганига асло шубҳаланмайдилар. Чунки, доктор, академик каби илмий унвонга эга бўлган олимларнинг ҳаммаси Вильнюс аэропортига тушган пайтларидаёқ ғирт маст бўладилар. Ичкиликбозлик илмий кенгаш бошланган муҳташам зал пардасининг орқасида ҳам давом эттирилади... Хуллас, москваликлар "сув билан юрадиган машиналарнинг оммавий тарзда ишлаб чиқаришга ижозат бериб" кетадилар. "Ихтиро" ни амалга ошириш учун марказий бюджетдан миллион-миллион сўм маблағ ажратилади. Аммо, орадан бир-икки йил ўтгач, Вильнюс шаҳрига янги таркибдаги текширувчилар ташриф буюрадилар. Бахтга қарши, бу таркиб орасида битта ичмайдиган олим ҳам бор экан. Ўша олим Хинтнинг ҳийласини сезиб қолади ва охир-оқибат, кўзбўямачи олим узоқ муддатга озодликдан маҳрум этилади.

- Барибир, ғоя қуруқ гап бўлиб, қоғозда қолиб кетмаслиги керак. Илмий таклифлар, ғоялар бир жойга тўпланиб, уни амалга ошириш йўллари топилиши керак. Ривожланган мамлакатларда шундай қилишади, - деди Чингиз оға жиддий оҳангда.

- Ҳозир иқтисодий аҳвол оғир. Ҳали-бери амалга ошмайдиган ғояга маблағ сарфлашга ҳеч ким рози бўлмайди.

- Тўғри. Аммо, Ўзбекистонда қилинаётган ишлар бугунни ёки эртани кўзлаб қилинаётгани йўқ. Балки, келажакни кўзлаб улуғ ишлар қилинаяпти. Дунёнинг жуда кўп илғор мамлакатларида яшаб кўрган инсон сифатида биламанки, бирор жойда ҳозирги Ўзбекистондаги каби беқиёс қурилиш бўлганини ҳеч қачон кўрмаганман. Ўйлайманки, сизлар ҳам менинг гапларимга ишонсаларинг керак. Бу қурилишлар келажакда ўз самарасини беради. Эшитишимча, нефтни қайта ишлаш заводи қурилаётган экан. Автомобиль заводи ишга тушганини биламан. Бошқа йирик корхоналар қуриляпти... Биргина Тошкентнинг ўзида давом этаётган қурилишни кўриб, очиғи, Ўзбекистонга ҳавасим келди. Бундай қурилишга унча-мунча одам дадил киришолмайди. Фақат келажак учун ишлаётган, келажак учун яшаётган инсонгина буюк қурилишга бош бўлиши мумкин. Худо хоҳласа, Ўзбекистон буюк мамлакатга айланади! Чунки, Ўзбекистонда давлат бор. Кечирасизлар-у, бошқа жойларда давлат қолмади. Тўғрими, Мухтор? - деб Чингиз оға рўпарасида ўтирган суҳбатдошига қаради.

- Тўғри, бошқа жойларда давлат қолмади. Олғирлар, тирноғи ўткир кимсалар халқ мулкини талон-тарож қиляптилар, - деди Мухтор оға. - Ислом Абдуғаниевичга минг раҳмат, у халқ мулкининг талон-тарож қилинишига йўл қўймаяпти!

- "Демократия"ни бир кундаёқ жорий қилиш мумкин. Аммо, халқ нима қилади? Қандай яшайди? Келажак авлод қандай ҳаёт кечиради? Ҳақиқий давлат раҳбари мана шундай масалалар устида бош қотириши керак. Агар пойдевор мустаҳкам бўлса, мустақиллик ҳам абадий бўлади. Ҳозир Ўзбекистонда давом этаётган қурилишлар, фақат моддий қурилишлар эмас, балки ижтимоий соҳалардаги, давлат тизимидаги қурилишлар ниҳоясига етса борми, собиқ СССР ҳудудида Ўзбекистонга тенг келадиган қудратли давлат бўлмайди. Фақат ўтиш даврининг қийинчиликларига чидаш керак. Лекин, долзарб муаммоларни йўл-йўлакай ҳал этиб бориши лозим. Токим, буюк мақсад йўлидаги ҳаракат жараёнида ортиқча муаммолар пайдо бўлмасин, - деб Чингиз оға Абдуносирга пиёласини узатди. - Иним, кўк чой қуйгин!

- Тўғри, кўк чойдан қуй, иним! - деб Мухтор оға ҳам пиёласини узатди.

- Орамизда мурти бор одам битта ўзинг экансан. Сен ҳам сўйлагин, - деди Чингиз оға. - Фақат таржима билан шуғуллансанми?

- Йўқ, - деди Ёқубжон ака. - Набижон йигирманчи йиллар тўғрисида китоб ёзди.

- Ўзи сўйласин, ўзи!

- Ўзим сўйласам, беихтиёр мақтаниб қўяман, - дедим ҳазил аралаш. - Ёқубжон акам айтган китоб ҳужжатлар асосида ёзилган. Лекин, давоми бор... Чингиз оға, Мухтор оға, сизларга яна бир марта раҳмат айтаман. "Аср адоғида айтилган истиғфор" номли китобларинг, ўйлайманки, илғор ўзбек зиёлиларига ҳам, ўқувчиларга ҳам жуда маъқул бўлади. Кўпчилик учун дарслик бўлиб қолса ҳам ажаб эмас. Китобингизга бизнинг ҳурматли устозимиз Озод Шарафуддинов сўнгсўз ёзяптилар. У кишига унча-мунча китоб маъқул бўлавермайди. Бундан ташқари, домла ўзлари Бош муҳаррир бўлган "Жаҳон адабиёти" журналида китобнинг икки юз саҳифасини эълон қилаяптилар...

- Қанақа журнал? - деб сўради Чингиз оға.

- "Жаҳон адабиёти" номли янги журнал таъсис этилган, - деб изоҳ берди Ёқубжон ака. - Шахсан Президентимизнинг ташаббуси билан ташкил этилди.

- Яхши. Шундай журнал жуда керак, - деди Чингиз оға.

- Хуллас, Чингиз оға, туркий халқларнинг бирлиги йўлидаги ишларингизга омад тилайман!

- Раҳмат, - деб Чингиз оға соатига қаради. - Ўн иккида мажлисимиз бор. Энди бизга рухсат берасан!

- Палов бўляпти-ку! - деди Ёқубжон ака.

- Шунча таомлардан, шунча гап-сўзлардан сўнг палов кетмайди, - деди Чингиз оға. - Паловни кейинги сафар ермиз.

Чингиз оға ўрнидан қўзғалаётган пайтда Абдуносир нариги хонадан битта китоб олиб чиқиб, дастхат ёзиб беришни сўради. Бу - Чингиз оғанинг рус тилида чоп этилган қиссалар тўплами эди.

- Афсуски, биз эсдалик учун дастхат ёздириб ололмас эканмиз-да, - деди Умрбой бош чайқаб. - Майли, Шакар овулидан эсдалик учун суратга тушиб қайтамиз.

Лифтда пастга тушишдан аввал Чингиз оға хонадон соҳибаси бўлмиш Машрабхон аямизнинг қўлларини қисиб:

- Таомларингиз жуда маззали бўлибди, қўлингиз дард кўрмасин! Бола-чақалар билан доимо соғ бўлинглар! - деб миннатдорчилик изҳор қилди.

Пастга тушишгач, биз Чингиз оға билан хайрхўшлашдик.

- Бўпти, ёш ёзувчилар, соғ бўлинглар! - деди Чингиз оға кулимсираб.

Машина жўнаб кетгач:

- Қизиқ, Чингиз оға одамнинг гапларини эшитар экан, - деди Умрбой ҳайратланиб. - Мен бизни гапиргани қўймасдан, фақат ўзи гапиради, деб ўйлагандим. Зўр экан!

- Бошқаларнинг гапларини эшитмаса, Чингиз Айтматов бўлармиди, Умрбой!

- Бу гапинг тўғри.

Чамаси, икки соатдан мўлроқ давом этган суҳбатнинг асосий мазмуни ана шулардан иборат.

"Туркистон" ўқувчиларига ҳам ушбу суҳбат қизиқ туюлиши мумкин, деган илинжда қоғоз қораладим.

Агар баъзи бир тафсилотлар каминанинг эътиборидан четда қолган бўлса, суҳбатдошларимдан узр сўрайман.

Ёқубжон ака мени оғага таништирди.

-- Янги китобингизнинг иккинчи таржимони... Йўқ, биринчи таржимони Набижон Боқий!- деди Ёқубжон ака андак ҳаяжонланиб.

-- Раҳмат,-деб Чингиз оға қўлимни қисиб қўйди.

-- Оға, бу китобни фақат Сиз ёзганингиз учун таржима қилганим йўқ. Китобнинг туркий халқлар тарихи ва ҳокимият тўғрисидаги бўлимлари менга маъқул бўлди. Илгари мен туркийлар масаласидаги позициянгиз борасида узуқ-юлуқ тасаввурга эга эдим. Китобингизда аниқ бир позицияни ҳимоя қилгансиз. Позициянгиз - халқларимизнинг илдизи битта эканини исботлаб беради. Қисқаси, раҳмат!

Чингиз оға кулимсираб қўйди. Сўнг бош силкитганча тўрга ўтдилар.Ерга якандоз тўшалган, суяниш учун ёстиқлар қўйилган эди. Меҳмонлар ярим чордана қуриб ўтирди. Биз чўк тушдик. Фотиҳа ўқилди.

-- Хуш кўрдик! - деди Ёқубжон ака ўрнидан туриб.- Мухтор оға, ўзингиз олинг-олинг деб ўтирасиз.

-- Майли, Ёқубжон, сен овора бўлма!.. Чике, қани, олинг!- деб Мухтор оға қуюқ творог солинган тақсимчани суриб қўйди.

Чингиз оға бир-икки қошиқ творог тановвул қилгач:

-- Йигитларни бизга таништиргин, -деб Ёқубжон акага мурожаат қилди.

--Бу йигит техника фанлари номзоди Абутолиб Собиров,- деб Ёқубжон ака ўнг томонида ўтирган оғайнисини кўрсатди.- Кимга кўпроқ ўхшашлигини ўзингиз кўриб турибсиз...

--Кўриниб турибди! -деб бош силкитиб кулди Чингиз оға.

Дарҳақиқат, Абутолиб аканинг қошлари унчалик қалин бўлмаса-да,лекин сочлари Асқар Акаевникидан қолишмасди.

-- Мухтор оғанинг ёнида ўтирган йигит Умрбой. Нукусдан. Яхши ёзувчи. Еттита китоби чиққан. Хўш... - деб Ёқубжон ака Умрбойни таърифлаш учун сўз қидириб қолди.

--Сизларнинг катта ёзувчиларинг ким?- деб сўради Чингиз оға.

-- Тўлепберген оға Қаипбергенов,- деди Умрбой дарҳол. - Ибройим оға эса катта шоиримиз.

--Тўғри,- деди Чингиз оға кулимсираб.- Биз эртага Тўлепберген билан учрашамиз.

Мен Умрбойнинг қулоғига : "Қорақалпоқнинг энг катта ёзувчиси ўзим, демайсизми?" деб шивирладим ҳазиллашиб. "Жўқ", деди Умрбой бош чайқаб. Чингиз оға бизнинг пичир-пичир қилаётганимизни кузатиб ўтирарди.

-- Ҳа-а ёшлар,нима тўғрисида пичирлашиб олдиларинг? - деб сўради Чингиз оға.

--Қорақалпоқнинг энг катта ёзувчиси ўзим бўламан денг десам, Умрбой кўнмаяпти,-дедим.

Чингиз оға кулиб қўйди.

-- Набижон ҳазиллашаяпти,-деди Умрбой.

Умрбойнинг ёнида ўтирган йигитни,Чингиз оға, энди ўзингиз танийсиз,- деди Ёқубжон ака.

--Ҳа, танийман. Ичимизда мурти бор одам битта шу йигит экан,-деди Чингиз оға.

Беш-ўн дақиқалик суҳбатдан сўнг англадимки, Чингиз оға жиддий мавзуда гапираётиб ҳам ҳазил-мутойиба қилиб турар экан. Боя нима учун "Сизларнинг катта ёзувчиларинг ким?" деб сўраганининг сабабини тушундим : у киши Умрбойни синаб кўрган эди. Эҳтимол, "энг катта ёзувчи ўзим" деса ҳам ажабланмасди. Чунки, кейинги пайтларда кўкракка муштлайдиган жўжахўрозлар кўпайиб кетганини ҳамма қатори Чингиз оға ҳам кузатиб юрган, шекилли.

Шўро даврида урф-одатга айланиб қолган "янгилик саркити" сифатида дастурхонда ҳар хил ичимликлар муҳайё эди. Чингиз оға билан Мухтор оғанинг "Аср адоғида айтилган истиғфор" китобида эса ичкиликбозлик хусусида салбий фикрлар баён этилганди, ичувчилар кескин қораланганди. Шу боис беихтиёр :"Қани, ўзлари ичармикан?" деб ўйладим. Боз устига , ҳали вақт эрта- энди соат тўққиздан ошганди.

Ёқубжон аканинг илтимосига кўра, Абутолиб Собиров шампань виносининг қопқоғини очди.

- Очма шуни! -деди Мухтор оға қўлини силкитиб. -Мен ичмайман.

- Йўғ-е! - деди Ёқубжон ака ишонқирамай.

- Чике ҳам ичмайди,- деб илова қилди Мухтор оға.

Шўро давридагидек,давлат берса - еиман, бермаса - ўламан деган тушунча аста-секин халқнинг онгидан кўтарилаяпти.

- Оролбўйида аҳвол қандай? -деб сўради Чингиз оға.

- Оролбўйидаги аҳвол ҳам қишлоқдагидан қолишмайди... Бурноғи йил қизиқ ҳодиса рўй берди. - Умрбой хижолат бўлиб,аста энгашди ва: -- Кўп гапирсам айб бўлмасмикан? -деб сўради мендан.

- Ўзи сўраяпти-ку,гапираверинг,- деб далда бердим. - Ахир, Чингиз оға Понтий Пилатга ўхшаб сизни терговқилаётгани йўқ-ку!

Умрбой хийла дадиллашди.

- Қани,нима бўлди?

- Қиш қаттиқ келди,- деб бояги ҳикоясини давом эттирди Умрбой. - Қиш қаттиқ келгач, товда ҳайвонларга емиш қолмади. Кийиклар, сайғоқлар Мўйноқ атрофларига тушиб келишди. Уларнинг орасида қашқирлар ҳам шаҳар атрофига тушди. Баҳорда сайғоқлар, кийиклар яна товга қайтди. Лекин,қашқирлар қайтмади. Улар шаҳар атрофларидаги тўқайларда қолдилар. Ҳозир мутахассисларнинг ҳисоб-китобларига қараганда, Мўйноқ атрофида етти мингтадан зиёд қашқир бор экан. Қашқирлар хонаки мол-қўйларга,баъзан одамларга ҳужум қилаяпти. Махсус овчилар гуруҳи тузилиб, қашқирларга қарши кураш бошланди.

Асрга татигулик кун

- Табиат мувозанати бузилгани учун қашқирлар ҳам қаерда ов қилиш мумкинлигини эсларидан чиқариб қўйишган,шекилли, -деди Чингиз оға.

- Қашқирлар товга қайтмасмикан?

- Билмадим. Қайтишни истамаяпти. Бултур ёзда биз самолётда Устюрт устида учиб юргандик. Бир жойда катта ахлатхона бор экан. Дурбинда ахлатхонани кузатиб кетаётсак,кулранг битта қашқир ахлат титиб юрганини кўриб қолдик. Учувчи самолётни пастлатиб, қашқирни қўрқитмоқчи бўлди. Самолёт қашқирнинг тепасидан пастлаб ўтаётган пайтда йиртқич орқаси билан ерга ётиб, тўртта оёғи билан самолётни юмдаламоқчи бўлди. Сўнг,биз ундан узоқлашгач, самолётнинг орқасидан югуриб, ҳамла қилди...

- Оббо азамат- ей!- деб юборди Чингиз оға тиззаларига шаппатилаб.

- Оға, нега ажабланасиз? Ўша қашқир ўзингизнинг Тошчайнарингиз-ку! -деди Ёқубжон ака.

- Ҳа, "Қиёмат" романингиздан чиқиб келган бўрилардан биттаси бўлса керак,-деб луқма ташладик.

- Шундаймикан? -деди Чингиз оға кулимсираб.

- Қашқирдек мард ҳайвон кам бўлади. Бечора чорасиз қолгач, ҳатто даҳшатли кўринган самолётга ҳамла қилишдан ҳам тоймайди. У курашиб ўлади. - Бирпас сукут сақлагач: - Адабиётда янгиликлар борми? Одамлар китоб ўқишаяптими?- деб сўради.

- Китоблар ёзилаяпти... Мақтаниш эмас-у,лекин кейинги йилларда уч-тўртта китобим чоп этилди,- деди Умрбой.

- Ҳамма китобларинг Нукусда босилдими? Тиражи минг донадан кўп бўлмаса керак? - деб сўради Чингиз оға тусмол.

-"Аёлнинг хуружи" номли қиссам ва ҳикоялар тўпламим етти минг нусхадан чоп этилди ва бир ойнинг ичида ҳаммаси сотилиб кетди. Ҳатто қайта нашр қилмоқчи бўлиб юришибди...

- Яхши-ку ! - деди Чингиз оға хурсанд бўлиб. - Шу кунларда одамларнинг китоб ўқиши таҳсинга лойиқ ҳодиса!

- Чингиз оға, яна бир-икки оғиз сўйламоқчиман...

- Бемалол сўйлайвер. Ахир, биз мажлис қилаётганимиз йўқ-ку!

- Регламентни ҳамма ўзича белгилайди, - деб луқма ташланди.

- Тўғри.

- Очиғини айтганда, оға, биз "Жамила"ни ўқиб севишни ўргандик, "Жамила"ни ўқиб ёзишни ўргандик, яна ўрганаяпмиз. Ҳар бир китобингиз, ҳар бир Сўзингиз биз учун дастуруламал бўлиб хизмат қилади. Сиздан кўп нарсаларни ўргандик... Хуллас, барча яхшиликларингиз учун чин дилдан миннатдормиз. - деди Умрбой тўлқинланиб.

- Ўзларинг ҳам соғ-саломат бўлинглар! - деди Чингиз оға.

- Русларнинг аксарият ёзувчилари Гоголнинг "Шинель"идан чиқишганини эътироф этадилар. Биз бўлсак, Сизнинг "Жамила"нгиздан чиқдик десам, дўстларим ҳам фикримни қўллаб-қувватласалар керак.

- Тўғри, - деди биринчи бўлиб Мухтор оға.

Биз ҳам Умрбойнинг фикрини қўллаб-қувватладик.

Набижон БОҚИЙ

Туҳфа

РУҲИМ СУЙДИ, СУЙГАН МЕН ЭМАС

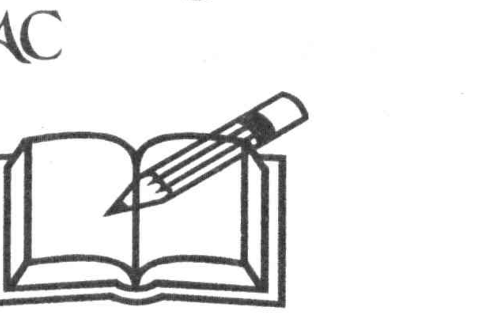

Кўнгил эди кимсасиз овлоқ,
Умид эди унга овунчоқ,
Малол эди малол чидамоқ,
Меҳр дарддан этганда халос,
Руҳим суйди, суйган мен эмас.

Меҳр учун бузади нафрат,
Емирилар заиф, муҳаббат.
Дилда алам, қолганда фақат,
Руҳим суйди, суйган мен эмас.

Оғритади кўнгилни бир дарз,
Лек юракни ҳеч билиб бўлмас.
Бу ишқ асли қиёматли қарз,
Руҳим суйди, суйган мен эмас.

Руҳим ташналикдан коврилар,
Нафратларда туйғу соврилар.
Пок ҳисларим сағир қолдилар,
Шаҳид севги мангу оғриқ сас.
Руҳим суйган, суйган мен эмас.

Х Х Х

Хайр энди...
Кўзларимга сиғмай қолди
тун,
Қайларгадир кетди адашиб.
Видо сўзин айтди энтикиб,
Ой қоронғу дилга қовушиб.

Хайр энди...
Сени қайтиб тингламасман
йўқ,
Муҳаббатнинг сўлим эртаги.
Руҳим аро не деб шивирлар,
Майсаларнинг қонли юраги.

Хайр энди...
Йўлларингда яшадим узоқ,
Бахт излаган дайди сингари.
Сени топиб ўзни йўқотган,
Лаҳзаларим ўтдику бари.

Хайр энди...
Кўзларингдан қалқийди кўнглим,
Насибамиз ишққа гадолик.
Бунча ёруғ ой шуласида
Капалакдай ўйнар жудолик.
Хайр энди...

ШАФҚАТ ҲАҚИДА

Майли мен ғолиб ҳам бўлмайин,
Жисмингга игна санчмайман ғамдан.
Обрўйун ўзлигим этсам гар хароб,
Нима фарқим қолар жирканч
одамдан.

ХАЁЛ

Тун.
Кўзларга уйқу илинмас сира,
Соатнинг чиқ-чиқи оламни бузар.
Чексиз уммон-фикр тўлқини аро,
Адашган манзилсиз бир қайиқ сузар.

ТУЙҒУ

Яхшилар кўп ҳаёт ғамин ер,
Ёмон кулиб кўзинг ёғин ер.
Дунёда кўп турли тилаклар,
Ҳаммасини кўтаради ер.

Саодат УМРЗОҚОВА

Бизни энди шамол қувиб етолмас

ЮЛДУЗЛАР САМОДАН СЎЗЛАЙДИ

ҚЎЙ. Саёҳатга чиқиши, болалари билан яйраб дам олиши, муҳаббатга ошно қалблар висол дамларидан сармаст бўлишлари мумкин. Ёлғиз қалбларга севги меҳмон бўлса, бундан фақат қувонмоқ керак.

БУЗОҚ. Янги ишларга дадил киришинг, ютқазмайсиз. Ижарада яшаётганлар ўз уйига эга бўлади. Ёзувчиларнинг китоблари босмадан чиқади, рассомлар фойдали буюртма оладилар.

ЭГИЗАКЛАР. Бу ҳафта мобайнида қўлга киритиладиган маблағ қарзларни узишга етади. Ижодий касб соҳибларига фойдали буюртма берилади. Давлат идоралари хизматчилари мансаб лавозимидан кўтариладилар. Саёҳатга чиқсангиз ёки дам олишга борсангиз мазза қиласиз.

ҚИСҚИЧБАҚА. Турли муаммоларни ўйлаганингиздан кўра тезроқ бажарасиз. Бошлиқларингиз меҳнатингиз қадрига етади. Шахсий ҳаётингизда ижобий ўзгаришлар содир бўлади. Оила аъзоларингиз ва дўстларингиз билан мазза қилиб дам олиш ҳам насиб этса керак.

АРСЛОН. Ўз билимлари ва жисмоний баркамолликларини ошириш билан шуғулланишади. Айримлари шу мақсадда хорижга сафар қилишлари ҳам мумкин. Фарзанд кутаётган оналар шифокорларга учраб, зарур маслаҳатлар олишларини тавсия қиламиз.

ПАРИЗОД. Муҳим ўзгаришлар бўсағасида турибсиз. Ҳаётингизда қувончли воқеалар содир бўлади. Меҳнатингизга яраша мукофот оласиз. Бизнесда омад кулиб боқади. Санъаткорларни хорижга сафар кутади.

ТАРОЗУ. Бизнес соҳасида бўлажак муваффақиятларга замин тайёрлайсиз. Ҳаётингиз секин ўтади. Ҳордиқ чиқариш, ишларингизни бароридан келиши учун режалар тузишга ҳам вақтингиз бўлади. Раҳбарлик лавозимига интилганлар ниятларига етадилар.

ЧАЁН. Хизматда мансабингиз кўтарилади. Санъат намоёндалари шон-шуҳрат оғушида бўлишади. Савдо-сотиққа оид ҳар қандай юмушлар муваффақият келтиради. Олимлар ва тадқиқотчиларнинг ҳам ишлари бароридан келади. Шу ҳафтада туғилган фарзандлар санъаткорлик қобилиятига эга бўлади.

ЎҚОТАР. Саёҳат ва хизмат сафарлари унумли бўлади. Ота-оналар фарзандларига танлаган касб-кор бўйича маслаҳат ва тавсиялар беришдан ўзларини тийиб турганлари маъқул. Чунки бу борадаги кераксиз баҳслашувлар муносабатларга путур етказади.

ТОҒ ЭЧКИСИ. Янги ишларни бошлайдиган давр келди. Ўзингиз танлаган янги соҳада ишни жадаллаштиринг, молиявий муаммоларни айни ҳал этадиган вақт келди.

СУВЧИ. Барча соҳаларда фаолият олиб боришингиз мумкин. Агарда шу кунлардан унумли фойдаланмасангиз, кейин аттанг, деб бармоқ тишлашингиз мумкин. Оила аъзолари билан бирга дам олаётган кишилар кўнгилсизликлар содир бўлмаслиги учун "Етти ўлчаб, бир кесинг".

БАЛИҚ. Бошланган ишлар якунланади. Хорижда бизнес қилмоқчи бўлганларга омад кулиб боқади. Молиявий аҳволингизни яхшилайсиз. Бироқ, шахсий ҳаётдаги муаммолар кўпаяди, соғлиғингизни асранг.

001 ХАБАР ҚИЛАДИ

Ёғингарчилик кутилмайди. Фақат Фарғона водийси вилоятларида ва тоғолди ҳудудларида ёмғир ёғиши, момақалдироқ бўлиши мумкин. Ҳарорат кечалари 18-23, кундузлари 33-38 даража иссиқ бўлади. Жанубда кун 34-39 даража иссиқ келиши кутилмоқда.

"Ветеран - Ёрдамчи" кичик корхонаси тугатилади. Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой ичида қабул қилинади.
Телефон: 65-47-59

Муассис:
ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИНИНГ «КАМОЛОТ» ЖАМҒАРМАСИ
Ҳомий:
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ «МАТБУОТ ТАРҚАТИШ УЮШМАСИ» АССОЦИАЦИЯСИ

Бош муҳаррир
Абдуқодир НИЁЗОВ
Навбатчи муҳаррир: Лайло КАРИМОВА

ТАҲРИРИЯТ:
Қабулхона — 36-56-58, 33-95-97; хатлар бўлими — 36-54-64; тижорат бўлими — 33-79-69; ижодкор ёшлар бўлими — 36-54-64; спорт, ҳарбий ватанпарварлик бўлими — 36-58-93, котибият — 36-58-48.

МАНЗИЛИМИЗ:
700083 Тошкент Матбуотчилар кўчаси, 32—уй
Нашр кўрсаткичи 64607

Муаллифлар фикри таҳририят нуқтаи назаридан фарқланиши мумкин.

Дизайн устаси: С.ФАЙЗУЛЛАЕВ

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00012
«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси
Буюртма Г. — 079.
Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41
Ҳажми — 2 табоқ Тираж: 11.024
Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди.
Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А-2
Босишга топшириш вақти ——21.00

1 2 3 4 5 6